

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 3, årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 6. februar 2025

– Venstresida kan ikke lukke øynene, handle i blinde eller håpe at problemene forsvinner

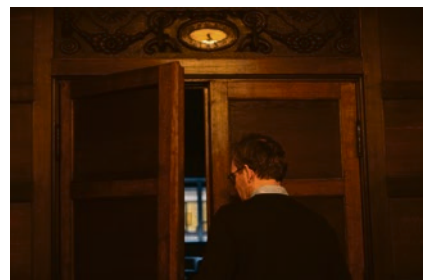
Kommentar s. 3

HUNDRETUSENVIS AV STUDENTER KAN KASTES UT

Utenriks s. 16 -17

Universitas takker farvel til Oddmund Hoel

Nyhet s. 10 -11

STUDENTENES VINTERSKO

– Verken spesielt vanntett eller særlig behagelig

Nyhet s. 14 -15

Studenter lever i konstant frykt

FENGSLET, UTVIST OG FORFULGT

Nyhet s. 6 -7

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Idun Kjøll Wiig**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Gardsteig Kløvfjell**

Deskjournalist: **Freyja Eikrem Ims**

Korrektursjef: **Astri Lovett Hageberg**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Pappa er hjemme

Dagny Mathilde Mohn,
Ansvarlig redaktør

Denne uken har vi fått se det vi kan kalle et legendarisk comeback i norsk politikk. Dette er andre boller enn Trond Giske som prøver å snike seg tilbake i de norske hjertene, med varierende suksess. Jens Stoltenberg er med et brak tilbake i regjering. Aviskommentatorer fra nord til sør hyller Støres grep og mener dette kan snu opp ned på alt. Ungdom på Tiktok lager «edits» av den tidligere Nato-generalsekretæren, med klipp av ham i kabinen på et jagerfly, i dialog med Obama og selvfølgelig vakre bilder fra hans yngre dager. Man får litt frysninger.

Stoltenberg er helt unektelig en populær politiker. Man kan mene hva man vil om hans karriere, å være generalsekretær i Nato er sjelden ukontroversielt, men man kjenner ham uansett godt, og man vet at han har gjort en god jobb tidligere, selv om man kanskje ikke er enig i hans virke. Dagens studenter har vokst opp med ham. I åtte år av våre korte liv var det han som var statsminister, og da Erna Solberg tok over i 2013, var det for mange

barn sjokkerende at landet kunne ha en annen leder. Er Stoltenberg mannen Støre trengte for å vinne tilbake den yngre generasjonen?

Siden skolevalget i 2023 har det blitt skrevet opp og ned om høyrebølgen blant de unge. Videregåendelever stemmer ikke ved valg, men mange av dem som stemte ved forrige

nister. Høyresiden var gode på Tiktok, så klart er det som styrer de unge...

På de samme målingene som Frp gjør det bra på, går det dårligere med Høyre. Ved forrige valg fikk de 30 prosent av stemmene, nå får de «skarve» 20 prosent. Når Arbeiderpartiet har gjort det lignende på målingene, må partisekretærer og det som er, ut i media og forsvarer at partiet fremdeles har livets rett. Unge er mer konservative nå enn tidligere, men verden ser annerledes ut i dag enn den gjorde for bare et par måneder siden. Selv om ytterkantpartiene på begge sider av den politiske skalaen nyter godt av unges gunst, er det nok flere som vil få øynene opp for at styringspartier nær sentrum gir trygghet og stabilitet i en usikker verden.

Det er kanskje ikke verdens heteste «take», men man skal ikke se bort ifra at vi unge synes det er litt trygt og deilig med «daddy» Jens i regjering. Så gjenstår det bare å se om vårt idealiserte bilde av en trygg og god lansfader går i oppløsning når barndomshengivenheten møter virkeligheten. Det har skjedd med mange fedre før.

Man skal ikke se bort ifra at vi unge synes det er litt trygt og deilig med «daddy» Jens i regjering

skolevalg, skal for første gang stemme ved årets stortingsvalg. Spørsmålet nå er om regjeringsskiftet og Jens i regjering kan snu tidsånden. Fremskrittspartiet (Frp) gjør det godt på målinger. I flere av målingene har de vært landets største parti, og det virket som en selvfølge at vi til høsten ville få en borgerlig regjering, kanskje også med Sylvi Listhaug som statsmi-

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Arkivaren

Subsidiert diett

For over 30 år siden holdt SiO fortsatt på med blikkfangende reklamer. I en utgave av Universitas fra 1994 har SiOs studentkafé lokket studentene med muligheten til å spare hele 2000 kroner i året, bare ved å spise middag hos dem. «Normalt koster dagens middag 35 kroner. Nå er den subsidiert med en tier - slik at du bare betaler 25 kroner», melder oldtidens SiO. Hvis bare pappskålen fra Frederikke med litt lasagne og salatblader hadde kostet 25 kroner i dag, hadde nok alle studenter hatt noe å tygge på.

Universitas, 13.april.1994

Humor, horer og Harald Eia

Mens Harald Eia nå for tiden er aktuell i teamet til en av de nye rektorkandidatene for Universitetet i Oslo, hadde han en annen nisje innenfor UiO i 2005. «Drivkraften er latterbrølet. Vi er noen

latter-horer alle sammen», sa Eia i et intervju med Universitas. Med en gjeng skuespillere drev Eia med teatersport – også kalt improvisasjon – på Chateau Neuf, og hans motivasjon var tydelig: «Jeg oppfordrer til opprettelsen av en scene hvor folk med akademisk bakgrunn kan boltre seg». Eia mener han «savnner smarte, kule stemmer» og at «akademikere nøler med å skitne fingrene». Det gjenstår å se hvor skitne fingre Eia har etter rektorvalget!

Universitas, 31.august.2005

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamfunnet SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Ikke sløs med sløseribegrepet

Angrep mot det offentlige har god medvind for tida. Det er nå helt avgjørende å holde tunga rett i munn.

Sløseridebatten

Edvin Velle,
journalist i Universitas

Etter at Martin Bech Holte lanserte boka *Landet som ble for rikt*, er sløseridebatten å se overalt i media. Ifølge Holte og flere av sløseridebattens stemmer, har visst ikke staten og politikerne peiling på hva de holder på med og sløser i både retning øst og vest, fordi de kan. Og denne sløsinga er det som gjør at du sliter økonomisk.

Med en tone som minner om retorikken i Trumps Maga-bevegelse, argumenteres det for at vi jobber hardt og betaler skatt, men at midlene, i stedet for å komme fellesskapet til gode, ender opp i dustete kunstprosjekter, i andres lommebøker gjennom for eksempel sykelønnsordningen, eller i internasjonal bistand uten tydelige mål og kontroll.

At sløseridebatten har fått fotfeste, er ikke tilfeldig. Det er som at alt klaffer for krisestemming: økonomisk dyrtid, of-

fentlig fattigdom, høy rente, uopnåelige boligpriser og løpske strømpriser. Samtidig lyder fortellingen: Samfunnet flyter over av penger.

Mange opplever nok at deres person-

lige økonomi ikke gjenspeiler landets velstand. Resultatet blir dermed at vi, i lys av de siste årenes økte politikerforakt og svekkede tillit, ønsker individuell frihet slik at vi kan uttrykke fri vilje og gjøre smartere forbrukervalg.

Venstresida kan ikke lukke øynene, handle i blinde eller håpe at problemene

forsvinner av seg selv – vi må være både engasjerte og kritiske. For med Frps Sylvi Listhaug i spissen utnytter høyrepartiene folkets frustrasjon, og står for det meste av sløserikritikken.

Og noe rett har de faktisk. Det er mye sløsing, og det koster.

Eksempler er oppussingen av regjeringskvartalet til 60 milliarder, kjøp av private tjenester fra eksterne konsulenter fordi grunnbemanninga vår er for svak, eller ved bruk av rapport og kontrollsystemet New Public Management som oftest koster mer enn det sparer.

Når det er sagt, mener jeg det er avgjørende at vi spør, før det er for sent, om hva de som styrer narrativene ønsker å oppnå. For nå virker det som at «enhver

milliardær eller McKinsey-økonom har mer å si i debatter om offentlig sektor enn alle landets lærere, sykepleiere, politibetjenter og fastleger – til sammen», som Linn Herning skrev i Klassekampen 28. januar.

I stedet for å utfordre private aktører direkte, er det ofte statlige institusjoner,

velferdsordninger og offentlige tjenester som blir målet for kritikk når kriser rammer. Alt man trenger å gjøre er å presentere løsevne tall, eller overskrifter uten forankring i virkeligheten. Og analyser av konsekvenser er ikke nødvendig.

Jeg er redd vi fortaper oss i debatten på elitens premisser, mens vi overser den skjulte agendaen til dem som kontrollerer ordskiftet: et målrettet angrep på det offentlige. Det betyr kutt i sykelønn, trygder og pensjon, og nedleggelse av andre velferdstjenester. Er det virkelig det vi vil?

Det er offentlig sektor og en god velferdsstat som ligger til grunn for vår velstand i dag. La oss ikke angripe den blindt, og blande kritikk av offentlig sløsing med struping av velferdsstaten.

Det er som at alt klaffer for krisestemming

For hva er egentlig sløsing? Listhaug peker på boller, brus og fritidsklubb, sløseriombudsmannen på eksperimentell kunst, mens andre (særlig på høyresiden) hevder at miljøsatsinger, velferdsordninger og byråkrati er sløsing.

Jeg tenker heller at de svimlende 1635 milliarder kronene vi skal bruke de neste 12 årene på militær opprustning er sløsing. Og det stilles det ikke engang spørsmål ved i debatten. Vi må kunne stille spørsmål til det naturlige, moderate og selvfølgelig i et samfunn - for det kan like godt være det ekstreme og farlige.

Jeg er redd vi blander to gruppers ulike interessekonflikter, på samme måte som 68-erne blanda frihetsbegrepet sitt med det frie markedets frihetsbegrep, slik at privat sektor stormet frem.

Ikke sløs med sløseribegrepet, bruk det fornuftig.

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
thea.eide@gmail.com 93 27 92 17

NYHET

Forbereder nedleggelse av Utdanningsdepartementet i USA

En presidentordre for å avvikle det amerikanske utdanningsdepartementet er under forberedelse av USAs president Donald Trump. 50 ansatte har allerede fått sparken eller blitt permittert, melder Khrono. Presidentordren vil pålegge departementet å legge en plan for å kutte ansatte. Verdens rikeste mann Elon Musk spiller en sentral rolle i nedleggelsen. Han har fått oppdrag av presidenten om å kutte i den føderale staten i USA gjen-

nom Department of Government Efficiency (DOGE). – Utdanningsinstitusjonene vil merke at det kommer endringer når det gjelder mangfoldsprogrammene. Det har allerede begynt. I tillegg vil kanskje de som er avhengig av stipender og studielån kanskje merke det, men vi vet ikke ennå hvilke konsekvenser det får, sier USA-ekspert og Civita-rådgiver Eirik Løkke til Khrono.

AN.

Filmstudenter raser mo

Filmskolen flytter alle masterutdanninger til Innlandet. Studentene mener norsk filmbransje vil tape på det.

Universitet i Innlandet

Tekst Iliad Rostami
Foto Oskar Haug

– Ledelsen setter økonomi foran kvalitet, sier Sverre Kvamme (30), som er masterstudent i konseptuell dokumentarregi ved Den norske filmskolen, som er en del av Universitetet i Innlandet.

Nylig fikk studenter og ansatte sjokkbeskjeden om at de blir det siste kullet som fullfører masterutdanningen i de tradisjonsrike fabrikklokalene på Myrens Verksted på Sagene i Oslo. Film skolen er et fakultet ved Universitetet i Innlandet med base i Lillehammer. Masterutdanningene ved film skolen har vært lokalisert i Oslo, men fra neste år skal masterprogrammene flyttes til midlertidige lokaler i enten Lillehammer eller Hamar, der de har campus for bachelorutdanninger. De nye byggene for masterstudier vil stå klart i løpet av 2027-2028, hvis alt går etter planen.

Ledelsen ved skolen hevder at flyttingen vil styrke satsingen på masterutdanningene, samtidig som det vil hjelpe med å kutte nødvendige kostnader. Den høye husleien i de nåværende lokalene, er en av årsakene som oppgis i et skriv sendt ut til de ansatte. Beslutningen vekker likevel sterke reaksjoner.

– Utdanningen er veldig yrkesrettet, og nærheten til norsk filmbransje var avgjørende for at jeg valgte dette studiet, sier Johanna Nyström (32), masterstudent i filmproduksjon.

Selv om hun får fullføre studiene sine i Oslo, er hun bekymret for hvordan flyttingen vil påvirke kvaliteten for fremtidige studenter.

– Det er ingen tvil om at færre vil søke seg inn. Jeg tror ikke skoleledelsen har tatt inn over seg konsekvensene av denne beslutningen, sier hun.

Ingen dialog med studentene

Flere deler bekymringen for masterutdanningens fremtid.

– De som har tatt denne avgjørelsen, har ikke engang for hørt seg med oss som faktisk går her. Det er ganske sjokkerende, sier Fredrik Teige Skrattegård (25), masterstudent i visuell design.

Han mener prosessen avslører en ledelse som mangler forståelse for utdanningens behov.

– Alt tyder på at dette handler mer om universitetspolitiske prioriteringer utenfor faglig utvikling. Det virker som de overser at vi er en kunstudanning med helt andre krav enn en tradisjonell universitets- eller høyskoleutdanning, sier Skrattegård.

Ifølge dem er mange av masterstudentene allerede aktive i filmbransjen ved siden av studiene. Utdanningen legger opp til at studentene kan kombinere skoleoppgaver med eksterne produksjoner, noe de frykter vil bli vanskeligere etter overføringen.

Selv om alle tre tok bachelorgraden på mindre tettsteder utenfor hovedstaden, er de enige om én ting.

– Vi ville ikke valgt å ta mastergraden i Lillehammer. Når utdanningen flyttes fra Oslo, blir mulighetene automatisk smalere. Det meste som skjer i norsk film, skjer her, sier Nyström.

– Vi får fullføre her, så det påvirker ikke oss direkte. Men vi hever stemmen nå for studentene som kommer etter oss, og hele den norske filmbransjen, sier Kvamme.

Et unikt fagmiljø i fare

I tillegg til muligheten for å kombinere studier med praktisk arbeid, er nærheten til aktører i filmbransjen en viktig del av studietilbudet. Gjeste forelesninger og samarbeid med eksterne utenfor film skolen, er noe

studentene verdsetter høyt.

– Ingen med base i Oslo vil kunne ta en rask tur til Lillehammer for å holde en forelesning. Det sier seg selv at det vil kreve en helt annen planlegging for mange, sier Skrattegård.

Han peker på at underviserne

Det er ingen tvil om at færre vil søke seg inn

Johanna Nyström (32), masterstudent på Den norske filmskolen

som jobber på skolen, selv også er aktive i bransjer studentene skal søke jobber i.

– Hvordan skal fagstaben kunne kombinere disse tingene, om de må bo i Lillehammer eller Hamar? Det kommer til å påvirke dem også. Det føles som ledelsen undervurderer hvor viktig dette er for utdanningens kvalitet, avslutter han.

Usikker fremtid

Hvilke masterutdanninger Den norske filmskolen skal tilby og endelig plassering av programmene, er fortsatt under utredning. På slutten av fjoråret fikk rektor fullmakt av universitetstyret til å inngå samarbeidsavtale med Innlandet Science Park (InSP). Sparebankstiftelsen Hedmark har etablert InSP for å fremme innovasjon i regionen, skriver de på nettsidene sine.

Målet er at Science Park skal samle høyere utdanning og forskning, gründere, kunnskapsbedrifter, investorer og offentlige aktører under samme tak i Innlandet-regionen, for å legge til rette for samarbeid og innovasjon.

Universitetet i Innlandet har uttalt at de ønsker å være en aktiv part i InSP, som allerede har etablert utdanningssenter i Kongsvinger, og har planer om å utvide til flere byer i innlandet. Det tyder på at film skolen masterprogram sannsynligvis vil flytte inn et av InSP fremtidige lokaler enten i Hamar eller Lillehammer. Når byggene vil stå klart, er fremdeles usikkert. De foreløpig planene er

at InSP i Lillehammer sentrum skal ferdigstilles høsten 2027 og InSP Hamar i 2028.

For dyrt

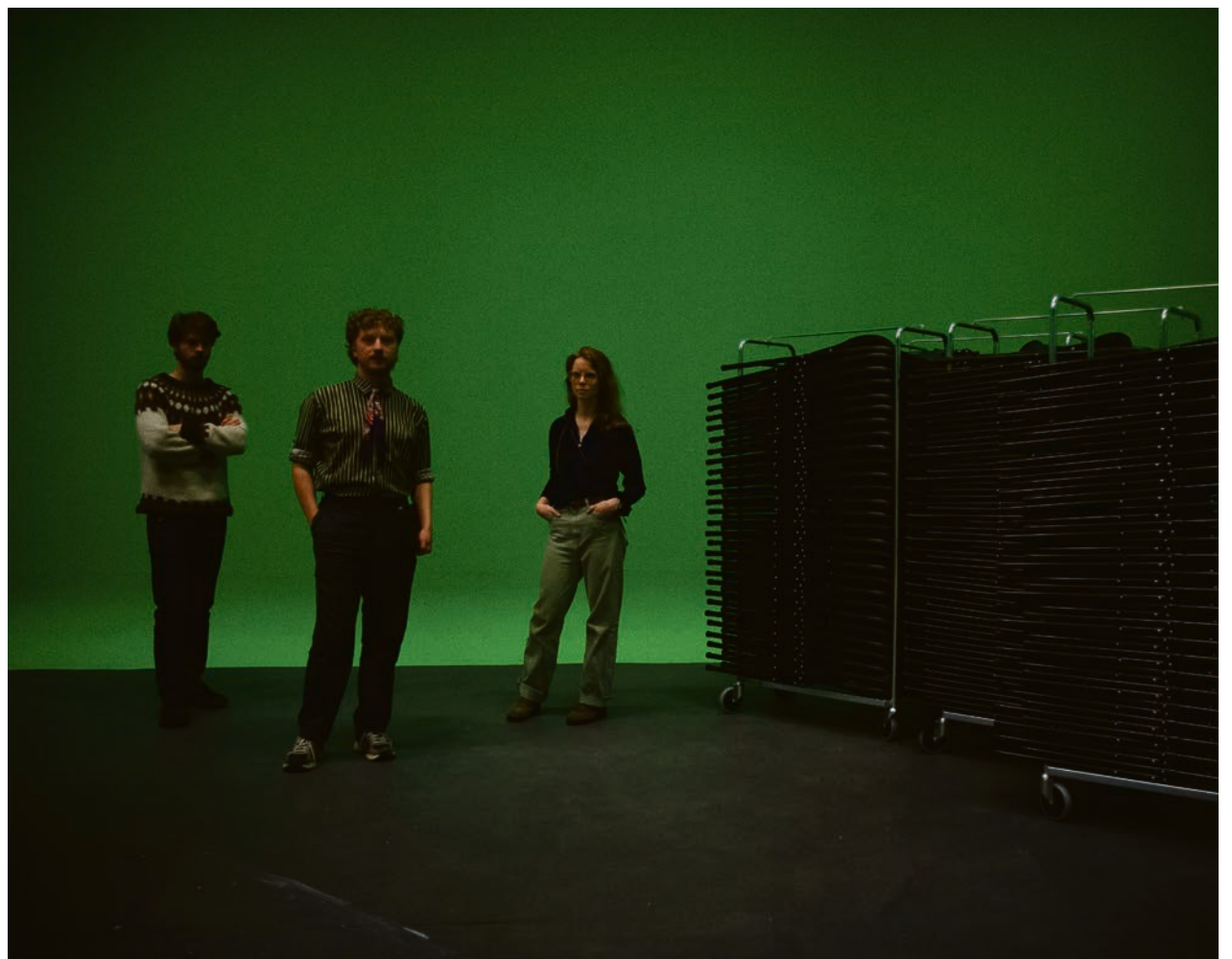
– Vi har lykket med å utdanne flinke folk i Lillehammer i lang tid, og vi kommer til å få det til videre med masterstudentene når de flyttes til en by i Innlandet. Det blir litt lenger avstand, men vi må bare sørge for at vi også er synlige i Oslo-regionen, sier dekan på Fakultetet for film og spill (FTVS) på Universitetet i Innlandet Leif Holst Jensen.

– Masteren har vært vellykket, men den er for dyr for dagens økonomi og fremtiden. Det handler om to ting, det ene er husleien og behovet for mer effektiv drift.

– Det er ikke en ønsket nyhet, men det er en nødvendig beslutning gitt betingelsene vi har nå, sier Jensen.

– Hvorfor har dere ikke for hørt dere med dagens masterstudenter?

– De vil ikke berøres av dette. Det er unødvendig å påføre dem unødvendig stress i studietiden om avgjørelser de ikke påvirkes av. Han trekker frem at det har

BEKYMRET: Masterstudenter på film skolen er redde for masterprogrammets fremtid.

Blir studentenes nye minister

Etter at Senterpartiet (Sp) meldte seg ut av forrige uke, har statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) måttet finne åtte nye statsråder til sin nye mindretallsregjering. Tirsdag denne uken presenterte han sine nyvalgte ministre. Da ble det klart at tidligere statssekretær i klima- og miljødepartementet Sigrun Gjerløw Aasland er valgt som ny forsknings- og høyere utdanningsminister. Aasland har tidligere vært dag-

lig leder i miljøstiftelsen Zero, og har mastergrad i økonomi og internasjonale relasjoner, melder Khrono. Den nybakte ministeren har også vært nestleder i Tankesmien Agenda, og har bakgrunn fra Econ, Norfund, som daglig leder i analyseselskapet Damvad, og fra Verdensbanken, ifølge regjeringens nettsider.

TE.

Mennesker har følehorn

May-Britt og Edvard Moser, som for 11 år siden ble tildelt Nobelprisen i medisiner for sin hjerneforskning, kommer denne uken med en ny stor publisering i Nature, melder NRK. Deres nye funn: mennesker har «følehorn». Menneskers følehorn skiller seg imidlertid fra «antennene» som noen insekter går rundt med. Moser-paret er kjent for å ha oppdaget såkalte gitterceller, nerveceller som lager et slags mentalt kart i hjernen

vår. Disse er viktige for stedsansen vår og hjelper oss å navigere. Nå har de, sammen med Abraham Zelalem Vollan og Rich Gardner, oppdaget at gittercellene sender ut «mentale følehorn», som skal kartlegge hvor vi er når vi beveger oss. – Når vi reiser rundt i verden og forteller dette her, så sitter folk og bare «WHAAAT», sier May-Britt Moser.

TE.

ot flytting

ADVARER: Kvaliteten på masterutdanningen vil gå ned når skolen flytter, mener masterstudent Fredrik Teige Skrattegård (25).

vært viktig å kartlegge hva studentene synes om masterprogrammene i dag, og at studentene vil være med på det faglige arbeidet med utformingen av masterut-

nivå nærmest gratis, tror vi at folk likevel vil søke også i Lillehammer eller Hamar, sier Jensen.

Inntaket til masterstudier på filmskolen skjer annethvert år. Universitetet i Innlandet vurderer å ha opptak årlig, noe som også er grunnen til at de nå flytter, opplyser Jensen.

Han er trygg på at Den norske filmskolen vil kunne tilby en god masterutdannelse til neste års kull, selv om de nye lokalene ikke ennå er klare.

– Vi har campus på Hamar og Lillehammer og vil legge til rette for masterstudentene der.

Ledelsen setter økonomi foran kvalitet

Sverre Kvamme (30), Masterstudent i konseptuell dokumentarregi

danningene framover.

– Vil masterstudier på Den norske filmskolen være like attraktivt når dere flytter alt til Innlandet?

– Hvis du vil ta en master på høyeste

universitas@universitas.no

UIO REKTORVALG 2025

Rektorene svarer

Mellom 24. mars og 4. april 2025 skal UiOs ansatte og studenter velge ny rektor og prorektor. Hver uke stiller Universitas derfor et spørsmål fra studentene til UiOs rektorkandidater. Denne uken er spørsmålet: Er du for eller i mot akademisk boikott av Israel og hvorfor?

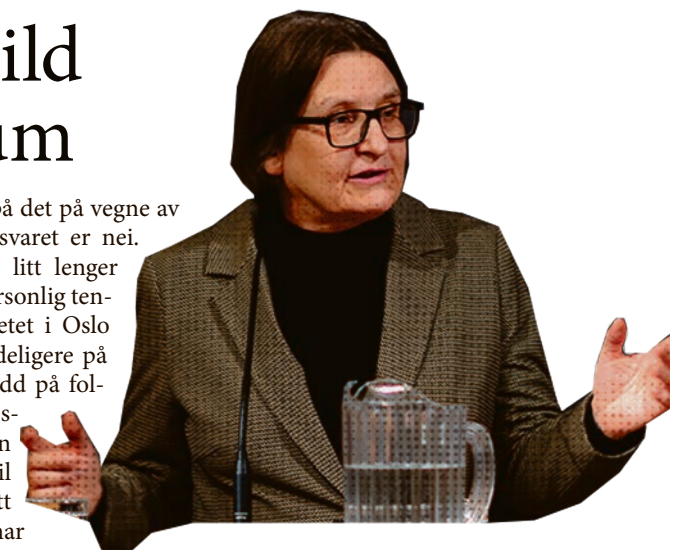
Giske Ursin

– Her er det ingen uenighet mellom rektorkandidatene. Det som jeg pleier å si, er at det er veldig viktig at denne typen spørsmål kommer frem. Studentene skal være kritiske tenkere, det er hele poenget med å utdanne dere.

Ragnhild Hennum

– Da skal jeg svare på det på vegne av oss alle. Det korte svaret er nei. Også finnes det en litt lenger versjon på svaret. Personlig tenker jeg at Universitetet i Oslo godt kunne vært tydeligere på å ta avstand fra brudd på folkeretten og menneskerettighetene. Men når det kommer til et akademisk boikott ned på personnivå, har ikke studentene fremmet

det. Basert på de forslagene som har vært fremmet, er ingen for boikott ned på et personnivå. Det vil veldig fort komme i strid med akademisk frihet. På institusjonelt nivå kan man spørre seg: Per i dag har ikke universitetet i Oslo noen institusjonelle avtaler med israelske universiteter. Det har rektor og universitetsstyret sagt at ikke er aktuelt å inngå, sånn som det er nå. Det stiller i alle fall jeg og mitt team oss bak.

Hanne Flinstad Harbo

– Det er viktig at vi som institusjon kan velge å gå inn og bistå institusjoner som er i krise, for eksempel utdanningsinstitusjon i Gaza. Jeg vet at sittende rektorat jobber med en oppbygging av utdanningssystemet i Gaza - det er på institusjonsnivå. Man kan også gjøre det på et enkelt nivå. Vi tok imot ti legestudenter fra Gaza. Det fikk vi til fordi vi jobbet knallhardt med det, så hardt, at til slutt måtte Jonas Gahr Støre på banen og si: «Ok da, dere for lov siden dere så gjerne vil.» Det vil vi. Det kan vi også gjøre som fakulteter.

universitas@universitas.no

Studentane som ut

Marco vart sendt i fengsel og Elthon vart kasta ut av universitetet då dei protesterte mot regimet. No kjempar dei for utdanningsfridom og ytringsfridom i Nicaragua frå eksil.

Studentaktivisme

Tekst Nils Jakob Bakke Nydal
Foto Shilan Sari, Sara Aarøen Lien

– For å definere oss og organisasjonen vår, vil eg seie at vi representerer moglegheiter og bruer for dei studentane som verkeleg treng det no, seier Marco Aurelio Peña, medgrunnleggjar av Iniciativa Puentes por los Estudiantes de Nicaragua (IPEN).

IPEN, eller «Bruer for Nicaraguas studentinitiativ», vart starta av studentar som sjølv har opplevd konsekvensane av regimet si brutale framferd. Fleire av leiarane vart utviste frå universiteta etter å ha protestert mot regimet, og mange måtte flykte for å halde fram med studiane sine. No hjelper dei andre studentar i same situasjon.

Universitas møter Peña og hans medgrunnleggjar Elthon Rivera Cruz på Grønland i Oslo. For nokre veker sidan vart det annonsert at dei to, ilag med resten av IPEN, mottar studentanes fredspris 2025. Dei er no i Noreg for å motta prisen.

Protesterte mot trygdereformer

I Nicaragua i 2018 tok folket til gatene for å protestere mot trygdereformene som ramma eldre. Protestane starta i solidaritet, men eskalerte raskt då regjeringa svara med vald. Studentar og akademikarar vart målretta av tryggingstyrkane, og 18. april same år markerer starten på ei langvarig bølge

Å lære, å tenkje kritisk og å uttrykkje seg fritt er no handlingar av motstand

Marco Aurelio Peña, medgrunnleggjar av IPEN

av undertrykking. Universiteta vart storma, studentar arresterte, og frie akademiske institusjonar tok styresmaktene kontroll over.

– Før 2018 prøvde regjeringa å framstå som demokratisk, men realiteten var annleis, seier Rivera.

Etter protestane og konflikten i Nicaragua kalte Human Rights

IPEN (Iniciativa Puentes por los Estudiantes de Nicaragua):

- + Organisasjon med formål om å støtte nicaraguanske studentar som har mista retten til utdanning på grunn av den politiske krisa i Nicaragua.
- + Vart starta av studentar i eksil etter store demonstrasjonar i 2018, der studentar blei utsette for vald, forfølgning og utvisningar frå universitetet.
- + Dei tilbyr stipend, leiarskapstrening og nye studiemoglegheitar til nicaraguanske studentar.
- + Dei er med på å dokumentere og fordømme brot på menneskerettar, særleg studentane sine rettार.
- + Organisasjonen blir styrt frå San José i Costa Rica.

Watch landets styre for ei diktatur. Regimet har nektet for talet på døde som følge av protestane.

– Protestane synleggjorde sanninga, og universiteta vart ein av dei viktigaste arenaene for regjeringas maktbruk.

I følge Inter-American Commission on Human Rights har over 300 menneske, inkluder fleire studentar, mista livet i protestane.

Lever i konstant frykt

Elthon Rivera Cruz fortel at den største utfordringa for studentar i Nicaragua er fridomen deira.

– Dei må underkaste seg eit utdanningssystem som ikkje tillet kritisk tenking eller akademisk fridom. Dei har ingen reelle moglegheiter for å lære, seier han.

Regimet i Nicaragua har uttalt offentleg at grunnen til at dei har endra utdanningssystemet og vald å kaste ut så mange studentar er fordi dei vil oppretthalde orden, og seier dei har ein rett å beskytte sikkerheit og fred.

Rivera legg til at styresmaktene har fjerna mykje av det vitskaplege innhaldet ved universiteta og erstatta det med propaganda.

– Å lære, å tenkje kritisk og å uttrykkje seg fritt er no handlingar av motstand.

Over 150 studentar vart utviste for å ha delteke i protestar, blant dei var Rivera sjølv.

– Akademisk fridom eksisterer ikkje lenger i Nicaragua, og alle universitet, offentlege og private, er no under full kontroll av regjeringa. Studentar lever i konstant frykt for overvaking og straff, seier han.

FREDSPRIS: IPEN vart tildelt studentenes fredspris 2025. Frå venstre: Elthon Rivera Cruz, Marco Aurelio Peña, Arlen Padilla Guerrero og Maylin

Byggjer framtida i eksil

IPEN vart grunnlagt etter protestane i 2018 og har sidan 2022 kjempa for retten til utdanning og akademisk fridom i heimlandet. I dag hjelper dei studentane i Nicaragua frå Costa Rica, der dei bur i eksil. Målet deira er å skape nye vegar til kunnskap.

Gjennom programma Puentes (bruer), Amistad (venskap) og Fuerza (styrke) tilbyr organisasjonen alternativ utdanning og psykososial støtte til studentar i eksil. Over

150 studentar har fått hjelp til å halde fram utdanninga si utanfor Nicaragua.

– Regimet vil kontrollere utdanninga for å sikre si makt. Dei vil ikkje ha kritiske stemmer, seier Peña.

– Vi ynskjer ikkje berre å skape studentar, men også leiarar. Regjeringa prøver å undergrave uavhengig leiarskap og kritisk tenking. Vi arbeider for å motverke dette ved å styrke studentar til å bli leiarar i ulike felt – innan hel-

sevesenet, næringslivet, academia og politikk, legg han til.

Leiarskapstrening gjev studentane mot til å sjå seg sjølv som endringsaktørar, ikkje berre passive mottakarar av styresmaktene sine avgjerder.

Mange av studentane som får hjelp av IPEN, deltek i leiarprogram der dei lærer om organisasjonsbygging, kritisk tenking og demokratisk deltaking.

– Studentane må ha moglegheit til å tenkje og handle fritt. Når eit

Utdanning tfordrar diktaturet

ing Cortéz Munguia.

regime nektar utdanning til folk som protesterar, nektar dei dei fridomen til å skape si eiga framtid, seier Rivera.

Human Rights Watch meddelar at over 3500 ikke-statlige organisasjoner og 57 nyheitshus har vorte stengd ned sidan 2018. Mellom 2018 og 2022 var 260.000 nicaraguere på flukt. Dei fleste flukta til USA eller Costa Rica. Regimet har svart på kritikken med å seie at dei har gjort dette for å halde politisk stabilitet i landet.

Tildelt Fredspris

IPEN er tildelt Studentenes fredspris for sitt arbeid for retten til utdanning og akademisk fridom. Fredspriskomiteen framhevar at organisasjonen, trass i alvorlege hindringar og personleg fare, aldri har gitt opp kampen for studentane sine rettar.

– Denne prisen blir ikkje berre tildelt IPEN, men også dei studentane som er undertrykt av regimet, seier Rivera.

I sin uttalelse anerkjenner

Studentenes Fredspris IPEN si innsats for å beskytte og støtte nicaraguanske studentar som er blitt forfølgde og undertrykte av regimet. Komiteen understreka at IPEN sitt arbeid viser den avgjerande rolla studentar spelar i kampen for menneskerettar og demokrati.

– Kor er IPEN om fem år, og kva er suksess for dykk?

– Dersom vi har lov til å draume, så trur eg at IPEN kan operere inne i Nicaragua i eit fritt miljø.

Vi endrar landet ein student om gongen

Elthon Rivera Cruz,
medgrunnleggjar av IPEN

Nicaragua har ein veldig ung befolkning, med 60 prosent under 30 år. Så vårt mål er å skape moglegheiter for dei unge generasjo-

nane, svarar Rivera og Peña legg til:

– Suksess for oss er når IPEN har vore med å gjere Nicaragua til ein trygg stad for studentar og for ytringsfridom.

IPEN arbeider no med å utvide rekkevidda si, knyte internasjonale samarbeid og sikre fleire ressursar til eksilstudentar. I tillegg jobbar dei for at studentar som framleis er i Nicaragua skal ha moglegheit til alternativ kunnskap utanfor regimet si kontroll.

– Vi trur på ei framtid der kunnskap og fridom går hand i hand. Vi likar å seie at vi endrar landet vårt ein student om gongen, avsluttar Elthon Rivera Cruz.

Skal redde studentøkonomien med grøt og suppe

IKKE GOURMET: Velferdstinget mener at maten i SiO-kantinene bør bli enklere, slik at prisene kan presses ned.

ARKIVFOTO: TOBIAS SCHILDMANN MANDT

Velferdstinget vil at maten i SiO-kantinene skal bli mindre fancy for å få ned prisene. – I dyrtid trengs innovative løsninger, sier universitetsstyreprerentant.

Matpriser

Tekst Axel Rønning Nyborg

– Kanskje SiO skal tilby suppe eller grøt i større grad enn det gjøres i dag. Man trenger ikke ha full salatbuffet.

Det sier Oliwia Skowron, som er leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus. Under helgens vårseminar ble det vedtatt at Velferdstinget i Oslo og Akershus skal arbeide for at Studentsamskipnaden SiO skal

Hvis det hadde vært grøt i kantina, så hadde jeg bare tatt med egen mat

Alan Harkness (26), lektorstudent

begrense utvalget og nedprioritere kvaliteten på maten i kantine sine, i håp om at prisene blir lavere for studentene.

– SiO-kantinene har veldig mye god mat. Men Velferdstinget mener det burde innføres billigere mat, slik at studentene kan spare penger fremfor at kantine skal ha den beste maten. Dette er noe vi kom-

mer til å ta videre til SiO, sier Skowron.

Hun forklarer at dette er politikk som er vedtatt i Velferdstinget, som nå kommer til å arbeide for å påvirke SiO og sørge for at det gjennomføres.

– Det er altfor dyrt

Studentsamskipnaden står for 32 spisesteder fordelt på de ulike lærestedene i Oslo.

Universitas møter Amanda Pantelić (22) ved Fredrikke spiseri, som er SiOs største spisested på Blindern.

– Jeg har spist her én gang i løpet av snart tre år. Det er altfor dyrt, sier kunsthistorie-studenten.

Også Lejla Custic (21) synes det er for dyrt i kantina.

– Det blir rundt hundre kroner, en ganske dyr lunsj. Det trenger ikke være så fancy, sier hun.

Lektorstudent Alan Harkness (26) spiser ofte lunsj ved SiOs spisesteder.

– Jeg prøver å holde det til under hundre kroner, men i dag gikk jeg langt over, sier han.

Han er enig i at kantine maten er dyr, men er samtidig skeptisk til å begrense tilbudet.

– Hvis det hadde vært grøt i kantina, så hadde jeg bare tatt med egen mat, sier han.

Medisinstudent Solveig Eline Berg (24) synes på sin side det er en god idé å servere enklere måltider, slik at SiO kan kutte prisene.

– I en drømmeverden hadde vi hatt god kvalitet, stort utvalg og billig mat, sier hun.

Pilotprosjekt

Forslaget ble først fremmet av universitetsstyreprerentant Oskar Heggernes fra Studentparlamentet ved UiO.

– Vi vil at SiO skal teste ut om det å

senke kvalitet og utvalg kan gjøre at de kan servere et billigere måltid som studentene fortsatt har lyst på, sier Heggernes.

Han har inntrykk av at mange dropper SiO-kantina og heller går på butikken for

Kanskje SiO skal tilby suppe eller grøt i større grad enn det gjøres i dag

Oliwia Skowron, leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus

å kjøpe lunsj.

– Jeg hører ofte at folk synes det er dyrt i SiO-kantinene, sier Heggernes og trekker frem studenters økonomi som en motivasjon for forslaget.

– Jeg har lyst til å se hvilke tiltak man kan gjennomføre for å prøve å gjøre maten billigere for studentene, sier han.

Heggernes viser til en undersøkelse gjennomført av SiO fra 2023. Der kom det frem at lav pris var det viktigste for studentene.

– I dyrtid trengs innovative løsninger for en billigere studiehverdag. Hvis studentene ikke liker dette, må man gå tilbake, sier han. Heggernes understreker at ønsket er at dette testes ut som et pilotprosjekt i en periode.

Vil gå i dialog

Velferdstinget har invitert leder for SiO Mat og drikke Liv Karin Solberg Hilsen til neste møte i Velferdstinget i mars. Hun

skal ifølge Skowron holde presentasjon om SiO Mat og drikke, slik at Velferdstinget får bedre forståelse av hvordan de jobber.

– Pris versus kvalitet er en veldig viktig diskusjon for oss. Vi ønsker at SiO-kantinene skal være så billig som mulig, men de må også klare å gå rundt, sier Skowron. Hun føler med studentene som mener matprisene er for høye.

– Vi hører dere, og vi ser de studentene som sliter. Men det kommer aldri til å bli like billig som å ha med seg matpakke. Det kommer ikke til å skje, avslutter Skowron.

universitas@universitas.no

MISFORNØYD: Oliwia Skowron ønsker fokus på kvantitet over kvalitet for maten i SiOs kantiner.

ANNONSE

Freya flyttet inn i et nytt kollektiv. Så datt taket på badet ned.

Har du også fått taket i hodet, kjøpt noe som ikke fungerte – eller havnet i en annen knipe? Som ung voksen er det mange ting du kan være usikker på. Ikke la forbrukerrettighetene dine være en av dem.

Les mer – og fortell oss din historie! Skann koden eller gå til ungforbruker.no

VELKOMMEN INN: Det er ett år og tolv dager siden Oddmund Hoel trådte inn i rollen som forsknings- og høyere utdanningsminister.

Oddmund Hoels tid som høyere utdanningsminister er over, knapt ett år etter at han inntok rollen.

Regjeringsbrudd

Tekst Thea Eide og Axel Lenndin
Foto Isabel Berge Svendsen

Oddmund Løkensgard Hoel rakk akkurat å få beskjed om at han var lite kjent blant studentene, før han måtte tre av som forsknings- og høyere utdanningsminister. En undersøkelse gjennomført av Sentio og Khrono viste at kun 12 prosent av studentene visste hvem som var høyere utdanningsminister i Norge.

Mens han fremdeles satt som minister, besøkte vi derfor Hoel for å prøve å bli litt bedre kjent, og gi ham et par støttehjul på veien til studentenes bevissthet. Men bare noen dager etter besøket ble det kjent at Senterpartiet (Sp) og Hoel skulle ut av regjeringen.

I denne saken tar vi avskjed med vår ganske anonyme minister, som tross alt nesten klarte å holde seg unna skandalene.

Ramlet inn i ministerposten

Oddmund Løkensgard Hoel (født 1968) tok i 1996 hovedfag i nordisk

språk og litteratur ved Universitetet i Oslo. Senere tok han en doktorgrad i historie på NTNU. Som student hadde Hoel få ideer om hva han ville gjøre senere i livet.

– Jeg hadde ingen karriereplan eller drøm om å drive med ditt eller datt. Så alt jeg har ramlet borti har egentlig vært ganske tilfeldig, forteller den 56 år gamle trønderen til Universitas.

– *Ramlet du inn i ministerposten også?*

– Definitivt! Min politiske karriere skulle ha vært gransket av lotteritilsynet, fordi det ligger så mange usannsynlige tilfeldigheter til grunn for den.

Hoel refererer til at hans ministerforgjenger Ola Borten Moe (Sp) ønsket han som statssekretær, til tross for at de to aldri hadde møttes.

– Han hadde fått tak i navnet mitt. Så ringte han meg, og jeg takket ja til stillingen.

Deretter måtte Borten Moe gå av som statsråd etter å ha kjøpt våpenaksjer og brutt regjeringens retningslinjer. Etterfølgeren Sandra Borch ville imidlertid ha med Hoel videre.

– Men så må jaggu hun gå av etter et halvt år også, så da fikk jeg tilbudet om å selv ta over ministerposten, forteller Hoel.

Kobler av med reality

På spørsmål om hvorfor han er så ukjent blant studentene, sier Hoel at han synes studentene selv bør lese seg opp litt. Samtidig innrømmer han at det også hviler et ansvar på ham selv.

– For å være litt mer seriøs, så er jo det enkle svaret at det kun er én ting å gjøre, og det er å gå inn

for å «bli kjent med andre sider av Hoel enn dem som kommer frem i media». Etter litt forsiktig press går han etter hvert med på å dele en funfact om seg selv.

– Jeg har brukt de siste par ukene på å se gjennom alle sesongene av *Girls of Oslo*, avslører han og ler for første gang under intervjuet. Kanskje har vi kommet litt nærmere mennesket bak ministerposten.

– *Hva liker du med reality-programmer?*

– Jeg tror jeg liker at det gir meg et

ten bli værende på sofaen, gjerne med et glass vin, og et eller annet på TV-en sammen med kjæresten min. Ellers går jeg gjerne på byen og møter andre folk, forteller Hoel.

Ett år som statsråd, kort oppsummert

Samtidig som Universitas drikker kaffe med Hoel i Kunnskapsdepartementets lokaler, ligger en mulig regjeringsskifte og lur. Vi tør derfor ikke forlate han uten å stille han det hypotetiske spørsmålet:

– *Når denne avisen går i trykken er det en viss sjanse for at du ikke lenger sitter som minister. Hva ønsker du å bli husket for?*

– Jeg er veldig fornøyd med at vi, sammen med SV, har klart å løfte studiefinansieringen så mye. Jeg er glad for at vi har fått fart på byggingen av studentboliger, forteller Hoel. Han mener også at hans regjering har innledet en kursendring i utdanningspolitikken, som forholder seg til at mange bransjer vil oppleve mangel på folk i fremtiden.

– Etterspørselssiden i arbeidsmarkedet er nødt til å påvirke hvordan vi dimensjonerer kunnskapssektoren, sier Hoel.

Selv om Hoel mener at det i ut-

Jeg har brukt de siste par ukene på å se gjennom alle sesongene av *Girls of Oslo*

Oddmund Løkensgard Hoel,
tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister

for å bli mer kjent. Men jeg har hatt ett år på meg for å gå fra en temmelig ukjent politisk posisjon, sier Hoel.

I møte med Universitas er Hoel nølende med å dele personlige opplysninger, og er tilsynelatende mest komfortabel med å snakke om det faglige og jobben som statsråd. Dette til tross for at Universitas har bedt om et intervju

innblikk i en annen verden, og at jeg kan koble hodet helt av.

– *Lengst mulig unna jobben?*

– Man er jo i et slags reality-show når man står midt i rikspolitikken også, men det blir kanskje på en litt annen måte.

Å følge med på reality er en av flere aktiviteter Hoel koser seg med når arbeidsuken er over.

– På fredagskvelden kan jeg en-

HISTORIE: Oddmund Hoels periode som forsknings- og høyere utdanningsminister er nå over.

gangspunktet er bra at folk tar utdanning, er han også opptatt av at man må diskutere hva et formålstjenlig utdanningsnivå skal være innenfor ulike yrker.

– Vi kan ikke lenger tenke at jo mer universitets- og høyskoleutdanning befolkningen tar, desto bedre er det for samfunnet. Da kommer vi til å mangle folk på andre felt, sier han.

For mye av det gode?

– Bernt Hagtvat har sagt at «en ny anal-fabetisme er i emning», og advarer mot en inflasjon av universitetsbegrepet. Hvordan vil du svare Hagtvat og de andre kritikerne som mener det?

– I dag må vi tilpasse utdanningen for

aldri har eksistert. Man har klaget over dårlige studenter helt siden de greske filosofene i antikkens Hellas.

Klineskandalen

– De to forgjengerne dine gjorde seg begge kjent da de måtte gå av som ministre. Har du tenkt på noe drastisk du kunne gjort for å bli litt mer kjent?

– Doktoravhandlingen min er allerede plagiatsjekkert av media, så der er det nok ingenting å hente. Tanken har egentlig ikke slått meg. Jeg tror det begynner å haste, kanskje. Har dere noen ideer til hva jeg kunne ha gjort, da?

– Vel, den klineskandalen fungerte jo tydeligvis ikke.

Man har klaget over dårlige studenter helt siden de greske filosofene i antikkens Hellas

Oddmund Løkensgard Hoel,
tidligere forsknings- og høyere utdanningsminister

flere studenter, og naturligvis da også for flere med mindre interesse og dårligere forutsetninger, enn i eliteutdanningens tid. Sånn sett går jeg med på at dette har endret utdanningen.

Hoel mener dessuten at denne utviklingen har kommet av et ønske i samfunnet om å øke det generelle utdanningsnivået.

– Det er bra vi utdanner flere enn for 20 eller 30 år siden, og konsekvensen av det er at universiteter og høyskoler må tilpasse seg den gruppen man skal utdanne. Samfunnets behov er som de er, og akademien må tilpasse seg disse behovene.

– Det er hvert fall ikke noen vei tilbake til en eller annen gullalder, som egentlig

– Nei, det var bare en liten piff, og så ble den borte. Jeg har tenkt at jeg kanskje skal prøve å holde meg til minst mulig utenomsportslige aktiviteter. Det er jo veldig kjekt å være statsråd. Så jeg vil fortsette så lenge jeg har sjansen.

Men den sjansen fikk han altså ikke lenger. Og hva han ramler borti neste gang, vet vi ikke enda. Det som derimot er sikkert, er at han tirsdag morgen måtte pakke sammen sakene på kontoret, og si farvel med Kunnskapsdepartementet for denne gang.

PÅ GJENSYN: Tirsdag måtte Hoel vaske seg ut av kontoret og vike for en ren Arbeiderpartiregjering.

Festen er over, men det er kake igjen

Studenthuset som ble lovet av SiO og Velferdstinget falt i grus. Det feirer BI-studentene med champagne og kake.

Studenthus

Tekst Idun Kjøl Wiig
Foto Oskar Haug

– BISO *told you so!* Skål!

Gleden er stor på BIs studentorganisasjon (BISO) sin kakefest denne uken. Anledningen? Prosjektet SO23 er skrinlagt. Head of External Affairs i BISO Ronja Haugstad Larsen har kjøpt inn en marsipankake og en flaske champagne av typen Moët.

– Nå gjenstår bare en siste kamp: Bygget skal selges, deklarerer Larsen foran studentene på BISOs kontorer.

Skåler i lykkerus

Prosessen om å få på plass et nytt studenthus i Oslo har vært lang. I 2021 kjøpte Studentsamskipnaden SiO bygget for 290 millioner kroner, og den gang var ambisjonene store. Men drømmene skulle bli vanskeligere å realisere enn forutsett. SiO og Velferdstinget hadde ennå ikke fått på plass en finansieringsplan for rehabiliteringen av bygget to år etter, kunne Universitas melde.

I desember 2024 kom den en-

delige beskjeden om at prosjektet skulle legges dødt.

Dette hadde BISO ventet på, kan Larsen fortelle. Hun og Carl William Nordby, som er Academic and Political Coordinator i studentfoiningen, har vært kritiske til SO23 lenge.

– Vi tar dette som en seier, men vi skal fortsette å kjempe videre for å få bygget solgt, forteller Larsen.

En dyr affære

Nåværende leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus Oliwia Skowron mener finansieringen

Vi kan ikke bare late som at alt har vært helt greit

Thea Bråten, styreleder i Det Norske Studentersamfund

av studenthuset ble vanskelig på grunn av at politikerne drev med en pekelek:

– Byrådet ville ikke legge så

MINNEORD: Marsipankaken prydet med en dødsannonse for studenthuset.

mye penger på bordet før de var sikre på at staten var med på laget. Det kom mange lovnader, men det var ikke tilstrekkelig for å få i gang en prosess.

Til tross for sine uenigheter, tar ikke VT-lederen BISOs kakefest ille opp:

– Dette er et gjennomslag for dem, så jeg forstår at de ønsker å feire nedleggelsen av prosjektet.

BISO har gått hardt ut mot Velferdstingets beslutning om å øke semesteravgiften for Oslos studenter i 2023, hvor 25 kroner per student var øremerket for å finansiere rentene etter kjøpet av SO23. Nordby i BISO mener dette burde

– Er det greit at studentene har måttet betale for dette prosjektet i flere år uten å få noe igjen for det?

– Ja. Avgjørelsen ble vedtatt demokratisk av Velferdstinget. Det er selvfølgelig en økonomisk risiko ved å starte et slikt prosjekt, og denne risikoen var studentene selv villige til å ta ved å stemme for dette prosjektet, sier Skowron.

Bittersøt marsipankake

Også styret ved Det Norske Studentersamfund (DNS), som driver Chateau Neuf, møtte opp for å skåle i sjampanje. Økonomiansvarlig Dina Sandberg tar til orde for at SiO bør selge bygget for å

Hadde Velferdstinget hørt på oss for to år siden, så hadde vi kanskje spart studentene for millioner av kroner

Carl William Nordby, Academic and Political Coordinator i BISO

vært unngått.

– Til sammen har hver student i Oslo betalt 100 kroner til rentene over fire semestre. Det høres ikke mye ut, men når det er i underkant av 70.000 studenter i Oslo, blir det litt penger, sier han og fortsetter:

– Hadde Velferdstinget hørt på oss for to år siden, så hadde vi kanskje spart studentene for millioner av kroner.

Skowron står likevel fast på at det var riktig avgjørelse å sette opp prisen:

– Avgiften hadde ikke blitt økt siden 2016, og den justeres ikke etter konsumprisindeksen (KPI). Det var en justering som uansett var på tide.

dekke opp for utgiftene knyttet til prosjektet.

– Hvis de ikke har, eller arbeider med, en tydelig plan for prosessen videre, så er det uansvarlig å ikke selge, mener Sandberg.

– Er dere glade for at prosjektet er dødt?

– Det er bittersøtt. Nå er det ikke en ønskedrøm som går i oppfyllelse, men dette gir oss mulighet til å se på hvilke andre tiltak man kan fokusere på, sier Sandberg.

Styreleder i DNS Thea Bråten hadde ikke anledning til å stille på kakefesten, men støtter at BISO velger å feire avgjørelsen. Likevel innrømmer hun at festen kan oppfattes annerledes utad:

St. Olavs gate 23 (SO23)

+ Bygget kjøpes av SiO sommeren 2021 etter fire års leting. Studentsamskipnaden betalte 290 millioner kroner for det som skulle bli oslostudentenes nye samlingssted.

+ Bygget skulle pusses opp og åpnes høsten 2023, men dette blir etter hvert justert til åpning i 2024 eller 2025 etter manglende finansiering fra kommune og stat.

+ I 2023 er finansieringen fremdeles usikker, og VT vedtar å øke semesteravgiften delvis for å finansiere renteneutgiftene til SO23.

+ I mai 2023 publiserer Universitas en gravesak, hvor det kommer fram at VT mangler en tydelig finansieringsplan for rehabiliteringen av SO23, som ifølge SiO vil koste 265 millioner kroner.

+ I februar 2024 reduserer VT og SiO ambisjonene om studenthuset, og vedgår at prosjektet var for ambisiøst. De vil i stedet ha et redusert studenthus med mulighet for næring, utleie eller SiO-tjenester.

+ Desember samme år kommer likevel beskjeden om at planene om et studenthus vrakes. Grunnen er at de mangler finansiering for å realisere drømmen om studenthuset SO23.

– Jeg kan jo se for meg at noen kan synes dette virker tullete. Men for oss er det viktig å tørre å si at dette har vært en krevende sak å stå i. Vi kan ikke bare late som at alt har vært helt greit.

MOËT: BISO sparte ikke på kruttet da de skulle feire at SO23 skrinlegges – med en champagne til over 500 kroner.

Snyttt for opprykk

TRIKSEKONGEN: Student og trener for OSI Herrer 5 Thomas Tetlie Ingebrigtsen (25) har god kontroll på ballen.

OSI Herrer 5 kom på andreplass i divisjonen og skulle dermed rykke opp. En regel satte derimot en stopper for feiringen.

Studentfotball

Tekst Jens Bryhn Erlandsen
Foto Susanne Njølstad Skandsen

OSI Herrer 5 er femtelaget til Oslostudentenes Idrettsklubb (OSI), som har totalt fem herrelag i 11'er fotball. Fjorårets sesong var deres første i Norges Fotballforbund (NFF) sin liga. De gjorde det bra, og kom på andreplass i 10. divisjon. Dermed kvalifiserte de seg til å rykke opp til 9. divisjon. Li-

kevel hadde ikke laget stor grunn til å feire.

Hadde allerede lag i divisjonen
Ifølge NFF - breddereglement § 2-10 kan en klubb stille med flere lag i samme aldersklasse, men lagene skal spille i forskjellig divisjon. Siden OSI Herrer 4 allerede lå i 9. divisjon, var det derfor ikke mulig for OSI Herrer 5 å rykke opp.

– Vi hadde jo vunnet nesten alle kampene, med masse målpoeng. Så vi ringte NFF og spurte om det var mulighet for å prøve seg i 8. divisjon, for det er jo breddefotball, men det kom ikke på tale, sier student Thomas Tetlie Ingebrigtsen. Han studerer osteopati ved Høyskolen Kristiania og er trener for OSI Herrer 5.

I en e-post til Universitas skri-

ver juridisk rådgiver for NFF Thomas Meier Strømme at grunnen til at laget ikke kunne prøve

Det er vanskelig å holde motivasjonen til gutta oppe når de føler de ga mye, og så ikke få noe igjen for det

Thomas Tetlie Ingebrigtsen (25), student og trener for OSI Herrer 5

seg i 8. divisjon, er fordi «det er et grunnleggende prinsipp at et lags plassering i divisjonssystemet skal skje som følge av sportslige prestasjoner». Hun legger til at «regelverket har per nå derfor ingen åpning for å tillate at lag «hopper over» divisjonen for på den måten omgå bestemmelsene i bredderegl. §2-10».

Ingebrigtsen forklarer at det preger laget mye å sitte fast i divisjonen.

– Det er vanskelig å holde motivasjonen til gutta oppe når de føler de ga mye den sesongen, og så ikke får noe igjen for det. Noen har slutta å spille i laget til dels på grunn av det, sier Ingebrigtsen.

– Hva er planen dersom den samme situasjonen oppstår etter neste sesong?

– Vi foreslår å lage en avtale internt i OSI Fotball om at dersom det samme skjer i år, skal vi ha en internkamp for å avgjøre hvem som får spille i 9. divisjon, forteller Ingebrigtsen.

Kjepper i hjulene

OSI Herrer 5 sin vei til ligaen har ikke vært enkel. Laget startet sent i 2022, da en gruppe fotballinteresserte studenter ved Høyskolen Kristiania (HK) forsøkte å starte et eget fotballag for HK-studenter. Blant dem var Ingebrigtsen. Etterhvert fikk de satt sammen et fotballag av HK-studenter, og Ingebrigtsen ble trener for laget.

For å kunne spille i NFFs liga trengte laget en klubb å spille i. Sammen med flere medstudenter jobbet Ingebrigtsen for å etablere en studentidrettsklubb for HK-studenter, som ikke bare skulle inkludere fotball, men også flere andre idretter.

Men selv om laget ble dannet, satte pengemangel kjepper i hjulene for en egen HK-klubb.

– Vi fant ut at det kostet rundt 100.000 kroner å få stifte en egen idrettsklubb, sier Ingebrigtsen og forklarer at det er nødvendig å spille i en klubb for å kunne spille i en liga. Han forklarer at laget ønsket å få finansiell støtte fra HK til å danne klubben, men at de ikke lyktes.

I en e-post til Universitas skriver rådgiver for Team Studieliv ved HK Vilde Henningsgård at Kristiania ikke har egne støtteordninger for studentforeninger. Allerede godkjente foreninger kan derimot få penger fra andre ordninger, som Kulturstyret.

Hun forklarer at det er mulig for HK-studenter, som alle andre studenter i Oslo, å danne idrettsforeninger gjennom Studentsamskipnaden SiO, og dermed få økonomisk støtte derfra til å danne en studentidrettsklubb.

Dermed tok Ingebrigtsen og laget kontakt med OSI, og etter en knapp måned ble OSI Herrer 5 til, i januar 2024.

Stor etterspørsel

I Oslo er etterspørselen etter fotball stor blant studenter. Ifølge daglig leder for OSI Truls Vestnes får rundt 1000 av dem som ønsker

Vi ringte NFF og spurte om det var mulighet for å prøve seg i 8. divisjon, men det kom ikke på tale

Thomas Tetlie Ingebrigtsen (25), student og trener for OSI Herrer 5

å drive med idrett hos OSI, dessverre ikke plass. Vestnes forklarer at de fleste av de som ikke får plass, har lyst til å spille fotball.

Han peker på at problemet ligger i mangelen på idrettsanlegg i Oslo, noe som rammer både dem og idretten generelt i byen. Dette har vært og vil være et kontinuerlig problem når avstanden mellom etterspørselen og kapasiteten på anlegg i Oslo er så stor, forklarer han.

universitas@universitas.no

DEMOTIVERENDE: Å ikke rykke opp selv om laget kom på andreplass i divisjonen sin preget spillerne på OSI Herrer 5.

STIL I SØRPA

Vintersko

Tekst Edvin Velle
Foto Oskar Haug

Hjelp! Vinteren er godt i gang, temperaturen på gradestokken kryper nedover og viser ingen tegn til medlidenhet - det er ikke et godt syn for å si det «mildt». Er det noe som kan gjøre en allerede tung studenthverdag enda verre, må det være kalde, gjennomvåte føtter. Det er jo omtrent umulig å gjøre de varme igjen når de først er kalde. Det er derfor tid for vintersko! Eller er det? Hva prioriterer Blindern-studenter, stil eller varme? Når Universitas farta rundt i Blindern-traktene var det i alle fall et bemerkelsesverdig likhetstrekk: bruktsko.

Filip (25), studerer musikkvitenskap

– Jeg fant skoene i kollektivet og ingen eier dem, eller vet hvem de tilhører. Og siden ingen «*claimer*» dem, eller spør etter dem, tar jeg dem. Jeg hakke peiling på prisen, men for han som kjøpte de må det vel ha vært rundt 2000 kroner. Skoene har jeg brukt i hele vinter. Varme kommer alltid først, men jeg kan med sikkerhet si at jeg ikke hadde brukt dem om de ikke var fete. De funker liksom til alle bukser. Jeg mener alle burde skaffe seg Timberlands. De er deilige, fine og tåler alt vær.

Rebekka (27), studerer samfunnsgeografi

– Uggsa fikk jeg i gave av foreldrene mine. Personlig synes jeg de er ganske stygge og litt upersonlige, men om vinteren må jeg prioritere varme. Heldigvis gjør skoa opp for seg ved at de er deilige, og stil er uansett vanskelig om vinteren. Drømmevinterskoka mine er nesnalobbene som var populære på 70-tallet. Men da måtte jeg ha hatt dem i rød, for jeg er en rød person.

Anna (20), studerer biovitenskap

– Vanligvis bruker jeg Uggs, for de er både stilige og varme. Men i dag slang jeg på meg dette paret med New Balance, fordi jeg skal på jobb rett etterpå. Paret kosta rundt 1500 i butikk.

Nora (23), studerer filosofi

– Disse skoa er verken spesielt vanntette eller særlig behagelige, men jeg prioriterer stil. Likevel fryser jeg ikke så ofte om vinteren, så det er ikke et stort problem. Jeg er et støvlett-menneske og derav er skoene valgt. Jeg liker også godt at de er litt feminine. Jeg kjøpte skoene for 80 kroner på Fretex arkivet i Rosendal i Trondheim. Selv om jeg er fornøyd med disse, ville et par støvletter fra Camper vært helt fantastisk.

Inger (18), studerer sosiologi

– Jeg har virkelig ikke råd til å kjøpe vintersko, så jeg ender opp med å ta på meg det jeg har. Det betyr at jeg ofte står igjen med kalde, våte sokker, og angrer på skovalget mitt. Disse skoa kjøpte jeg brukt for typ 200 kroner, og bruker dem i dag fordi de i det minste er bedre enn mine andre «sneakers».

Line (20), studerer samfunnsgeografi

– Om det var varmere, er det definitivt andre sko jeg heller hadde brukt. Men jeg prioriterer både varme og stil, og synes Docsa er helt greit kule. Fordelen er at de har litt høyde, for jeg går ofte i lange bukser, og høyden gjør at jeg slipper å gå å subbe i bakken. Jeg kjøpte de for rundt 2000 kroner på Tise for en del år siden, men skulle gjerne hatt et par Nike Lahar Lows å gå i nå.

Emma (21), studerer medier og kommunikasjon

– Jeg fant skoene på bruktmarked for bare 75 kroner. De er herlige å bruke – for både stil og varme på en gang. Ikke bare er de vann-tette, men jeg får også plass til store sokker i dem uten noe problem.

ANNONSE

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET
10 uker for 10 kroner
Deretter 50% studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50% studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediaconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

TILBUDSGUIDEN

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG

50K NÅ

På leting etter et nytt hjem?
www.ankerstudentbolig.no

DANS

DANSESTUDIOET FOR ALLE

SUBSDANS

GRATIS PRØVETIME 10% STUDENTRABATT

SALSA
BREAK
HOUSE
VOGUE
HIPHOP
POPPING
LOCKING
WACKING
DANCEHALL
AFROFUSION

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknikk
- Silent Disco

10% Student rabatt

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

Tilbudsguiden

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

Bli medlem og bli med på medlemsåpning 6. februar! (kun 190 kr!)

Frída Orupabo
On Lies, Secrets and Silence

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

NOBEL PEACE CENTER

Hvem mottok Nobels fredspris i desember 2024?

Tilbud til studenter
Inngang · 50 kr

Når?
Tirsdag-fredag
kl. 11.00-14.00

Utstillinger · Omvisninger
Arrangementer · Butikk

Svar: Nihon Hidankyo

PSYKOLOG

StudentPsykologen

Spesialisert på studenter siden 2014

HOS OSS KAN DU FÅ HJELP MED

- Prestasjonsangst
- Ta tak i oppgaver
- Håndtere stress
- Dårlig selvfølelse
- Vansker i relasjoner
- Ensomhet
- Og mye mer

Studentpris kr. 1195
Ingen ventetid

Les mer og ta kontakt på StudentPsykologen.no

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på majorstuaqvinneklinikk.no

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

KINO

MICHELANGELO ANTONIONI
FILMER OG FOREDRAG
7.-9. FEBRUAR

Norsk Filminstitutt
www.cinematket.no

TILBUDSGUIDEN

FOR STUDENTER I OSLO

KULTUR

Sentralen

Sentralen Kafe
Bar Mynt på takterrassen
Hitchhiker Restaurant

Konsert, klubb og musikk
Kunst, teater og dans
Quiz, sosialt og kreativt
Boklansering, lanseringer
samtaler og utstillinger
Festivaler
Åpen mikrofon sentralen.no

Victoria NASJONAL JAZZSCENE
Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

MOTTOK VARSELBREV FØR PRESIDENTINSETTELSE:

Studenter i USA frykt

VARSELBREV: Student Roysetter Silva ble USA hele ferien, selv om universitetet anbefalte studentene å komme hjem før innsettelsen.

FOTO: EMMA TOKLE BROBAKKE

Donald Trumps planer om massedeportasjon rammer udokumenterte internasjonale studenter. Amerikanske universiteter oppfordret studentene sine til å returnere til landet før innsettelsen av den nye presidenten.

Presidentordrer

Tekst: Oda Hovda Angelsen

Universiteter over hele USA har sendt ut brev til internasjonale studenter der de oppfordret til å ikke forlate landet i løpet av året og komme hjem fra juleferien før

innsettelsen av den nye presidenten. Universitetene var bekymret for at et innreiseforbud skulle innføres allerede under innsettelsesdagen av den nye presidenten, og dermed ramme udokumenterte internasjonale studenter i USA.

Bakgrunnen for universitetenes bekymring var Donald Trumps

masseportering av ulovlige immigranter, og innreiseforbudet Trump innførte i sin forrige pre-

Hvis jeg hadde vært fra et annet land, ville nok situasjonen vært annerledes

Roysetter Silva, student

var påvirket da var Kirgisistan, Nigeria, Myanmar, Sudan, Tanzania, Iran, Libya, Nord-Korea, Syria, Venezuela, Yemen og Somalia. Hittil har ikke et slikt forbud blitt innført.

Roysetter Silva er en av de internasjonale studentene som fikk tilsendt varselbrevet i desember. Han er fra Venezuela, og studerer Busi-

lovnader om sidentperiode i 2017. Landene som

er fra Venezuela, og studerer Busi-

er massedeportasjon

USIKKERT: Randall James Stephens mener det er vanskelig å vite hva som blir gjennomført av Trumps utsagn.

FOTO: UIO

ness Administration på University of St. Thomas i Minnesota.

– Jeg reiste ikke ut av landet mellom semestrene, men hadde jeg gjort det ville jeg fulgt anbefalingen. Jeg ønsker ikke å komme i noe konflikt på grunn av immigrasjon, forklarer Silva.

Hundretusener av udokumenterte studenter

Som venezuelanere var det særlig vanskelig å søke studentvisum da den amerikanske ambassaden i Venezuela stengte i 2019, forteller Silva. Venezuela er derimot utpekt som et land med «Temporary Protected Status», forkortet TPS. Land kan bli tildelt dette hvis det ikke er trygt for personer å returnere til landet sitt. Silva mener derfor at hans situasjon ikke er like utrygg.

– Hvis jeg hadde vært fra et annet land, ville nok situasjonen vært annerledes, mener Silva.

Professor for amerikanske og britiske studier ved Universitetet i Oslo Randall James Stephens forklarer at det er rundt 400.000 udokumenterte studenter i USA, og er tydelig på at deportering av disse er en reell mulighet. Han mener Trump ikke har truet udokumenterte studenter direkte, men han har uttalt at han lover å deportere millioner av udokumenterte eller «ulovlige» innvandrere, slik de 400 000 studentene også er.

– Bare i California er det 100.000 udokumenterte studenter, som er studenter uten oppholdstillatelse. For å sammenligne er det totalt 300.000 studenter i hele Norge, sier Stephens.

Han mener det var et smart valg av universitetene å sende ut varselbrevet i forkant, selv om

innreiseforbudet ikke hadde blitt innført.

– Vi vet fortsatt ikke hva som blir gjennomført av løftene Trump kom med før innsettelsen, flere av disse handler om immigranter, forteller Stephens.

Krigstilstander

Han forklarer at det nå innføres enormt mange presidentordre. Omfanget av ordrene har kun blitt brukt i krigstider tidligere. Presidenten kaller immigrasjonssituasjonen i USA en invasjon, som gir ham en makt som presidenter vanligvis ikke har, forklarer Stephens. Ordrene han har gitt handler blant annet om å sende flere militærtropper ned til Mexico-grensen, men også om å deportere mennesker på måter som kun er lov i krigstider, legger han til.

– Disse lovene strekker seg tilbake til 1790-tallet, og har heller ikke blitt brukt siden andre verdenskrig, forklarer Stephens.

Hittil i Trumps presidentperiode har deportasjonene vært rettet mot immigranter fra Mexico og Sør-Amerika. Studenten Roystter Silva mener de nye ordrene vil påvirke internasjonale studenters liv og opplevelse i USA.

– Det er hjerteknusende å se hvordan latinamerikanere er

MANGFOLDIG: St. Thomas har internasjonale studenter fra over 90 forskjellige land.

FOTO: EMMA TOKLE BROBAKKE

sendt tilbake til Sør-Amerika som om de var fanger. Jeg er sikker på at majoriteten av de som har kommet til USA søker en mulighet for

at det er folk som bryr seg og vet hva som skjer. Vær sterk og håp på det beste, legger Silva til.

Samtidig minner Stephens om

Bare i California er det 100.000 udokumenterte studenter, som er studenter uten oppholdstillatelse

Randall James Stephens,

professor for amerikanske og britiske studier ved Universitetet i Oslo

vekst, å hjelpe familiene deres og at de er hardarbeidende folk med gode ønsker, mener Silva.

«Potensiell kamp»

Silva mener at det er enda viktigere enn før at det internasjonale fellesskapet støtter hverandre.

– Til alle som føler på frykt, vit

at studenter fikk færre konsekvenser i forrige presidentperiode enn mange fryktet.

– Det var ikke et stort antall avvisninger for studentvisum under Trumps første presidentperiode, forklarer Stephens.

Han forklarer også at flere amerikanske universiteter forbereder

seg på en «potensiell kamp» for de internasjonale studentene sine. UCLA, University of California, Los Angeles, har for eksempel varslet sine studenter at de ikke vil gi ut informasjon om hvem som er udokumenterte, og flere universiteter sikrer seg rådgivning.

– Kollegaer av meg som underviser i New York og Texas, forteller at det er stor frykt blant deler av de internasjonale studentene for hvordan fremtiden vil se ut og om de får være i USA.

– Men hva slags muligheter har Trump til å gjennomføre massedeporasjoner?

– Det er hovedspørsmålet, han har allerede vist at han ikke bryr seg om maktfordelingen, han er en president som bryr seg lite om loven, mener Stephens.

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Skal, skal ikke

Torsdag 31. januar kunne Arbeiderpartiet og Senterpartiet melde at de avslutter regjeringssamarbeidet. Saken som skulle kneble det allerede vaklende samarbeidet var uenigheten rundt EUs fjerde energimarkedsapakke.

Til nettavisen E24 forteller energiminister Terje Aasland (Ap) at Norge har et stort etterslep når det gjelder EU-regler som skal innlemmes i nasjonal lovgivning i EØS-landene. Tas det ikke klare grep snart, kan hele EØS-avtalen ryke, melder Aasland.

Skal den ryke? I den offentlige

debatten er EU-spørsmålet på alles lepper. I Universitas har også debatten sparket fra seg til alle kanter. Den er vel så viktig for vår generasjon som for den eldre garde.

I forrige utgave av avisa skrev Reidar Roll at det er et klart nei-flertall i befolkningen. Det kan godt være han har rett, men likevel: Sist det norske folk hadde innvirkning på det store EU-spørsmål, var i 1994. Da var undertegnede minus syv år gammel. Spørsmålet for meg er dermed ganske klart: Når blir neste folkeavstemning?

ALA

Ta et dypsøk

Alle studenters bestevenn har fått seg en konkurrent. Amerikanske OpenAI konkurrerer nå med kinesiske Deepseek, og det ser ut til at førstnevnte taper hardt. Etter lanseringen har USAs tek-aksjer falt dramatisk og i Silicon Valley og på Wallstreet sprer panikken seg.

Kritikken har haglet fra vestlige medier mot det kinesiske selskapet. Ikke overraskende, når noe kan knyttes til Kina. Men kritikken holder ikke vann, skal du tro Klassekampen-journalist Gustav Gillund. Deepseek gir visst både raskere og mer presise svar enn den amerikanske

chatboten, og det trengs langt mindre ressurser for å trene opp den kinesiske modellen.

«Det er OpenAIs modell som truer ytringsfriheten, ikke Deepseek», skriver Gillund. Kildekoden til den kinesiske modellen er nemlig åpen og dermed gratis for hvem som helst å bruke og modifisere, mens ChatGPT er lukket. Hva nå det helt konkret skal bety, forblir kanskje uvisst for studenten på Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Jeg har likevel blitt overbevist om hvilket program jeg skal bruke på neste metode-seminar.

ALA

Ukas overhørt:

«Det er litt trist at vi aldri skal bli trilla i vogn igjen»

Jusstudent på UiO

«Jeg elsker deg Fredrik Solvang»

Thomas Helland-Hansen @thomashh.bsky.social

«Vanlige dødelige mennesker som meg må bare beklage vår eksistens og stemmerett overfor Hagtvet og folk av samme rang»

Danby Choi i Aftenposten

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi tar oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Studenter i Oslo og andre feirer våpenhvilen 16. januar 2025.

FOTO: PRIVAT

Ingen langvarig fred i skyggen av okkupasjonen

Det palestinske folk trenger oss nå mer enn noen gang.

Våpenhvilen

Dillon Ozuna, sosialantropolog

I en stor seier for motstandsbevegelsen mot okkupasjonen har vi nådd den andre våpenhvilen siden folkemordet startet. Denne varer lenger enn den første, som ble inngått for mer enn et år siden. Israel har løslatt nesten 300 palestinske gisler som har vært holdt under administrativ forvaring uten tiltale eller rettsak.

Ja, gisler – ikke fanger. Språket vi bruker her er avgjørende. Okkupasjonsmakten, og flere vestlige medier, fremstiller hendelsene med et mål om å dehumanisere palestinere, de opprinnelige vokterne av landet. Disse narrative er nøye utformet for å skape offentlig aksept for den pågående etniske rensingen av Gaza.

Lørdag så vi fire israelske gisler bli frigitt av motstandsbevegelsen. De smilte og vinket til publikum på en scene foran en folkemengde av palestinere. Deres gode helse utfordrer Israels narrative, inkludert de tilbakeviste påstandene om seksuell vold. Så, hva nå?

Det er mye å feire nå som nødhjelpen endelig strømmer tilbake til Gaza, hvor befolkningen har blitt utsatt for tvungen sult, flom, og sykdommer. Verden begynner sakte å erkjenne at vi er vitne til noe som ligner Warszawa-ghettoen på 1940-tallet. Vi må også forstå at flyktningleirer som Jenin på Vest-

bredden er konsentrasjonsleirer, med streng kontroll på bevegelse, tilgang til verden og stadige beleiringskampanjer.

Men hva er en våpenhvile når den ikke er permanent? Våpenhvilen kan neppe være varig så lenge okkupasjonsregimet består – og det er en grunn til det, utover den langvarige apartheid-politikken som er forankret i sionismens ideologi.

Israelske ministre som Bezalet Smotrich har uttalt ønsker om å annektere Vestbredden, utvide ulovlige bosetninger, og forvandle området til et nytt Gaza. Det langsiktige målet har alltid vært fullstendig etnisk rensing av palestinere. Samtidig har den amerikanske presidenten Donald Trump gitt den israelske statsministeren Benjamin Netanyahu grønt lys til å fortsette bombing av Gaza, og sendt flere amerikanske bomber. Trump har nylig også antydnet en plan for å «tømme hele Gaza», mens Jared Kushner fortsatt ser på Gazas verdifulle kystlinje som en forretningsmulighet. De

opptrer som farlige eiendomsmoguler – og Israel er den selverklaerte utleieren.

Chomsky har forklart, følger Israel en syklus hvor Hamas overholder våpenhvilen, mens Israel fremprovoserer en reaksjon gjennom økt kolonial vold, som igjen legitimerer enda hardere angrep på Gaza. Dette kalles «å klippe plenen».

Dette er grunnen til at Gaza og Vestbredden trenger oss mer enn noen gang. Folkemordet er ikke over. Fred kan ikke oppnås i skyggen av okkupasjonen, uten en vei mot én enkelt palestinsk stat hvor de opprinnelige innbyggerne får retten til å vende hjem.

debatt@universitas.no

Våpenhvilen kan neppe være varig så lenge okkupasjonsregimet består

Stans sviket mot naturen!

Nå som Senterpartiet er ute av regjering, har ikke Arbeiderpartiet noen andre å skylde på når de svikter naturen.

Naturmeldingen

Elise Åsnes, leder i Spire

Samtidig som regjeringdramaet utspilte seg foran kameraene, skjedde det en annen skjebnesvanger avgjørelse i stortingssalen – en beslutning som vil få store konsekvenser for norsk natur. Midt i kaoset presset en mørkegrå allianse av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet gjennom dårlig naturpolitikk – nesten ubemerket. Dette kan vi ikke la passere i stillhet.

I desember 2022 jublet verden. Endelig hadde vi fått en global naturavtale, en milepæl kalt «naturens parisavtale». Norge sto på talerstolen og fremsto som en pådriver for ambisiøse mål. Vi håpet

at de flotte ordene ville bli fulgt opp av reell handling på hjemmebane.

Men håp alene redder ikke naturen. Vi handlet. Sammen med miljøbevegelsen, både nasjonalt og internasjonalt, la vi frem forslag etter forslag for å hjelpe regjeringen med å ta ansvar. Men da regjeringen omsider la fram sin plan i september 2024 fikk vi svar: en melding så fraværende av ambisjoner at selv de laveste forventningene ble knust.

Regjeringen avviste målet om å verne 30 prosent av naturen – et mål de selv hadde kjempet for internasjonalt. Norge stilte seg i

front på den globale scenen, men gjemte seg i skyggen da de kom hjem. En ubegripelig dobbeltmoral. Hvordan kan vi kreve at andre land tar ansvar, når vi ikke gjør det selv?

Som om ikke fraværet av ambisjoner ikke var nok, sviktet regjeringen også urfolks rettigheter. Naturavtalen slår fast at urfolk og lokalsamfunn må være sentrale i vern av natur. Dette burde vært en selvfølge i en ansvarlig politikk. Likevel reflekteres ikke dette i regjeringens handlingsplan. Sametinget la fram konkrete tiltak for hvordan naturvern og urfolks rettigheter kan gå hånd i hånd. Regjeringens respons? En arrogant avvistning.

I naturmeldingen hevdet regjeringen at de ikke tok hensyn til tiltakene fra Sametinget fordi tiltakene i naturmeldingen «ikke påvirker samiske interesser direkte»

– en påstand så virkelighetsfern at den minner om regjeringens egen behandling av Fosen-saken. Heldigvis finnes det en mulighet med en mindretallsregjering: Stortinget kunne forbedre meldingen. Hele 130 forbedringsfor-

ringen? De slo seg sammen med Fremskrittspartiet og blokkerte hver eneste av forslagene.

Men dette er ikke slutten. Nå som Senterpartiet har trukket seg ut av regjeringen, står Arbeiderpartiet overfor en ny mulighet til å vise hva de faktisk prioriterer. De har ikke noen andre å skylde på. Det er på tide å vise velgerne at de prioriterer naturen. Vi forventer

Norge stilte seg i front på den globale scenen, men gjemte seg i skyggen da de kom hjem

slag lå på bordet. 130 muligheter til å gjøre norsk natur politikk litt mer ambisiøs.

Forrige torsdag var vår siste sjans til å snu skuta. Da skulle alle endringsforslagene votes over. Vi samlet oss på Eidsvolls plass, og krevde handling. Vi ropte, vi argumenterte, vi mobiliserte. Hva gjorde den daværende regje-

ikke flere tomme ord – vi krevde handling.

Det viktigste du som student kan gjøre er å organisere deg. Engasjer deg i en organisasjon, delta i kampen og still krav til politikerne. Sammen får vi til store endringer. Vi er mange, vi blir flere – og vi gir oss ikke.

debatt@universitas.no

En samlebandsproduksjon av flittige arbeidere, eller drivkraft for tenkning?

Universitetet svikter oss i arbeidet for selvstendig og kritisk tenkning.

Kritisk tenkning

Malik Hanzala Iqbal, bachelorstudent i Shipping Management på BI

Fra tidenes morgen har akademiske institusjoner, biblioteker og akademier, så vel som mennesker, vært drivkraftene bak samfunnsutviklingen, utfordret status quo og opprettholdt etikk og verdier. I de siste to århundrene har Universitetet i Oslo (UiO) spilt en viktig rolle i å forme Norge som nasjon og fremme et relativt rettferdig samfunn.

Skikkelser som Harald Schjelderup, Norges første professor i psykologi og leder av Aksjonsut-

valget under nazistenes okkupasjon, og Lucy Smith, Norges første kvinnelige professor i rettsvitenskap, rektor ved UiO (1993-1998) og leder av den akademiske de-

Ytringsfriheten blir meningsløs når det ikke finnes noen selvstendige tanker

legasjonen til Palestina (1994), sørget for at UiO og academia sto på den riktige siden av historien, koste hva det koste ville. De for-

sto at etikk, moral og verdier er utdanningens primære mål - kvaliteter som ikke kan læres i et klasserom, men som i stedet dyrkes og overføres gjennom karakter og eksempel.

Dette er noe den nåværende rektoren og ledelsen ved UiO ikke ser ut til å ha forstått. Anstregelsene studentene måtte gjøre for å få gjennomslag for en minimal resolusjon om Gaza, og administrasjonens motvilje mot å utvetydig anerkjenne Israels pågående folkemord, er en sterk påminnelse om deres dobbeltmoral.

Jeg har deltatt på flere styremøter som observatør der slike humanitære spørsmål ble diskutert. Hadde det ikke vært for innsatsen til enkelte styremedlemmer, ville det ha følt som en samling politikere eller forretningsfolk snarere enn akademikere. Mange

virket mer opptatt av egen karriere enn av å opprettholde verdier og prinsipper. Det virket som om de prioriterte å tilpasse UiO til regjeringens politikk snarere enn å kjempe for det som er rett. Dette er ikke helt overraskende, med tanke på at fire av styremedlemmene er eksterne utnevnelser valgt av regjeringen, en praksis som undergraver den akademiske uavhengigheten og universitetets autonomi.

Dette får meg til å undre meg over to kritiske spørsmål. For det første: Har den akademiske sektoren gitt avkall på sin rolle som drivkraft for positiv samfunnsendring til fordel for økonomisk kapital? Hvilke prosesser har ført til at universitetene har gått fra å være utfordrere av status quo til å bli rene serviceverktøy? For det andre: Er dagens utdanningssystem i ferd med å systematisk redusere vår evne til selvstendig og kritisk tenkning? Vi blir opplært til å følge en forutbestemt vei: å få gode karakterer, gjøre karriere og

reise på ferie. Det er på høy tid at vi innser hvilket gyllent bur vi har konstruert for oss selv, og kjemper for evnen til å tenke. Ytringsfriheten blir meningsløs når det ikke finnes noen selvstendige tanker.

Kunnskap og ferdigheter handler om å forstå hvordan man produserer våpen og jagerfly, slik Kongsberggruppen gjør. Dannelsen, derimot, er å vite bedre enn å profitere på krig og selge våpen til land som Israel gjennom smutthull og tredjeparter.

UiO representerer selve kjernen i norsk identitet og intellekt. Det er vårt ansvar som studenter og ansatte å bevare og videreføre denne institusjonen i sin reneste og mest prinsipielle form. La oss reflektere: Er universitetet en fabrikk som produserer dyktige arbeidere, eller et akademi som fostrer bevisste og etiske forskere?

Debattinnlegget er oversatt fra engelsk.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Her står jeg, så jeg er ikke vekk!

Jonas Gahr Støre under pressekonferansen angående Sp-exit

Titt tei!

KULTUR

Kulturredaktør: **Kristin Knutsen**
kristinknutsen123@gmail.com 48 10 42 06

Å LESE KJÆRLIGHET

Trenger vår generasjon en ny datingfilosofi? Det mener i hvert fall forfatter Gina Tandberg.

Kjærlighet

Tekst Kajsa Ettrup Lilledalen
Foto Ruben Grøndahl Utaker

– I kjærligheten er egentlig alle hermeneutikere. Hvis ikke, er man jo ganske sløv, sier forfatter Gina Tandberg til Universitas.

Hennes oppfordring er både enkel og ambisiøs, kanskje til og med løsningen på singelkrisen: *Bli en hermeneutiker.*

Men hva i all verden betyr det, og

HERMENEUTISKE BRILLER: Romanens omslag visualiserer de hermeneutiske brillene.

hvordan gjør man det i praksis? Tandberg har selv hatt stor nytte av denne filosofien – så stor at hun nå har skrevet en hel roman om temaet.

Gina som forfatter av en selvhjelpsbok

Datinglandskapet er stadig i endring. I dag idylliseres ungarstiltværelsen, samtidig som at ekteskapsforventninger stadig er grunnfestet i vårt sekulære samfunn. Det kan føles paradoksalt: man

Forelskelsen er jo dømt til å ikke vare

Gina Tandberg

skal være selvstendig, men ikke alene.

Debatten rundt datingmarkedet nyanseres hver dag, med nye stemmer

som slipper til og skal sammenligne din hverdagslige sveipe-runde med markedsmodeller og psykologiske mekanismer. I tillegg til fagfolkene har selverklærte kjærlighetseksperter eller andre dødelige deltatt i debatten gjennom litteratur og kronikker. En av dem er Gina Tandberg, som nylig utga romanen *Hermeneutikerens håndbok til kjærlighet.*

Etter å ha skygget Dating i Mørket-arrangementet i høst, vil Universitas høre Tandbergs meninger om singelliv og kjærlighet. Hun tror hermeneutikken kan være løsningen for single studenter.

Gina som hermeneutiker

Hermeneutikk, som for de fleste trolig er et fjernt begrep, har i virkeligheten en enkel beskrivelse, og er både et fagfelt og en livsstil:

– Hermeneutikk kommer egentlig fra å lese tekster, det er fortolkningslære. Jeg tar det fra å være en metode til å bli en slags livsmåte, forklarer Tandberg.

Hun skriver om de hermeneutiske brillene i boken sin, som kan klarne

Man leser virkeligheten litt som litteratur, og det er veldig gøy

Gina Tandberg

blikket for tegn i forelskelsens tåke. Tandberg er opptatt av å «leve oppmerksomt». Hun sier at forelskede særlig blir mer oppmerksomme for tegn fra sin utkårede.

– Alle er på en måte hermeneutikere i kjærligheten, hvis ikke er man jo ganske sløv, sier Tandberg.

– Hva kan hermeneutikk gi MEG... eller oss da..., studentene?

– Det gir en større glede og man lever mer bevisst. Det er mindfulness, på en måte. Man blir veldig til stede i øyeblikket, og lever ikke like automatisert, sier Tandberg. Hun sier at hverdagen blir spennende når hvert øyeblikk kan være en potensiell kjærlighetshistorie:

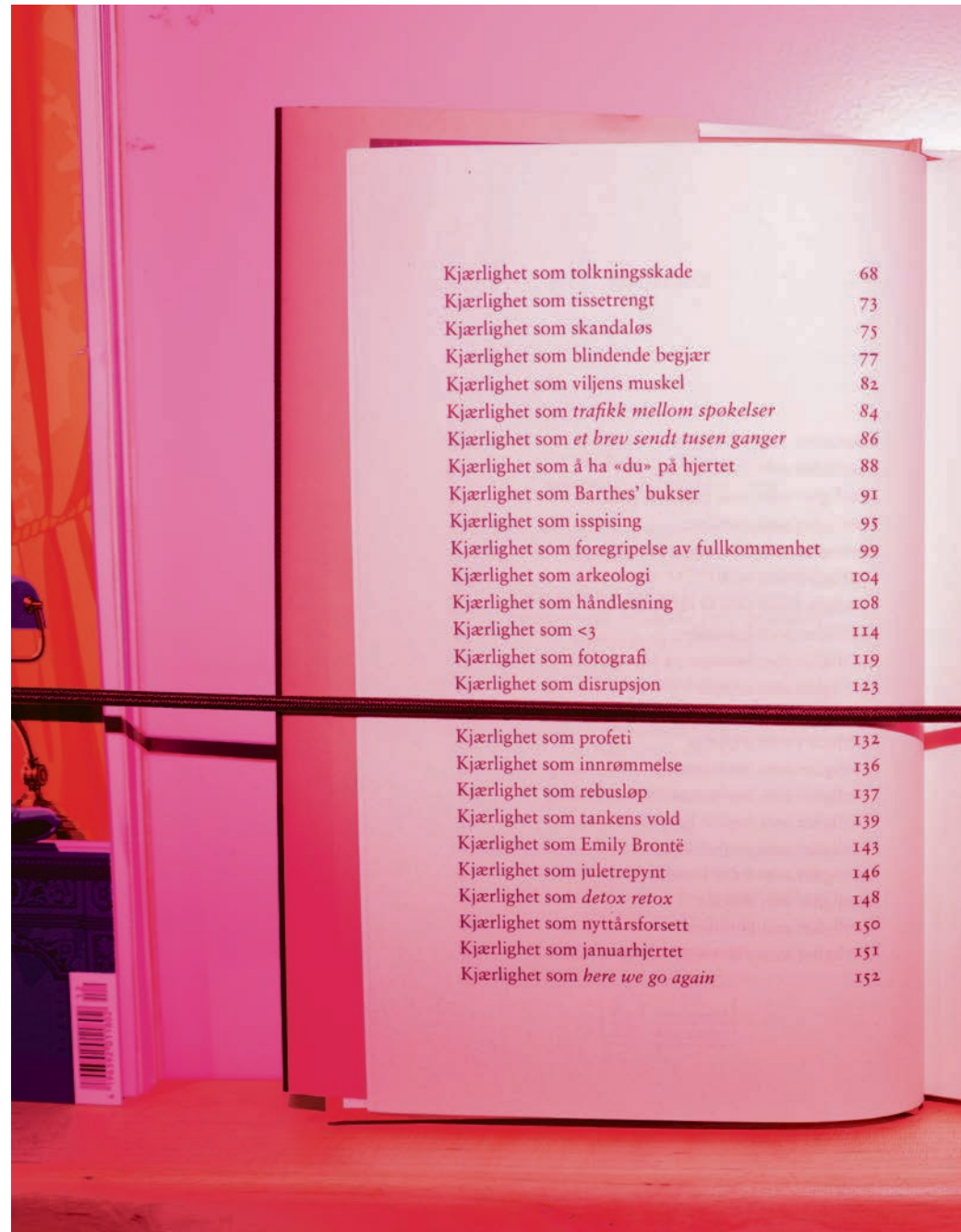
– Man leser virkeligheten litt som litteratur, og det er veldig gøy.

En detaljfiksert tilværelse kan være givende, og føre til at hvert øyeblikk berikes av tegnenes betydning. Hermeneutikk i kjærligheten kan likevel, ifølge Tandberg, ha en overveldende effekt fordi hvert inntrykk blir mer intenst.

– Man blir mer sårbar, og har følelsene og sansene utenpå kroppen, sier hun.

Gina som rådgivende organ

– Er *Hermeneutikerens håndbok til kjærligheten* atter en selvhjelpsbok? I hvilken

GUIDE: Innholdsfortegnelsen i Gina Tandbergs debutroman og relative selvhjelpsbok.

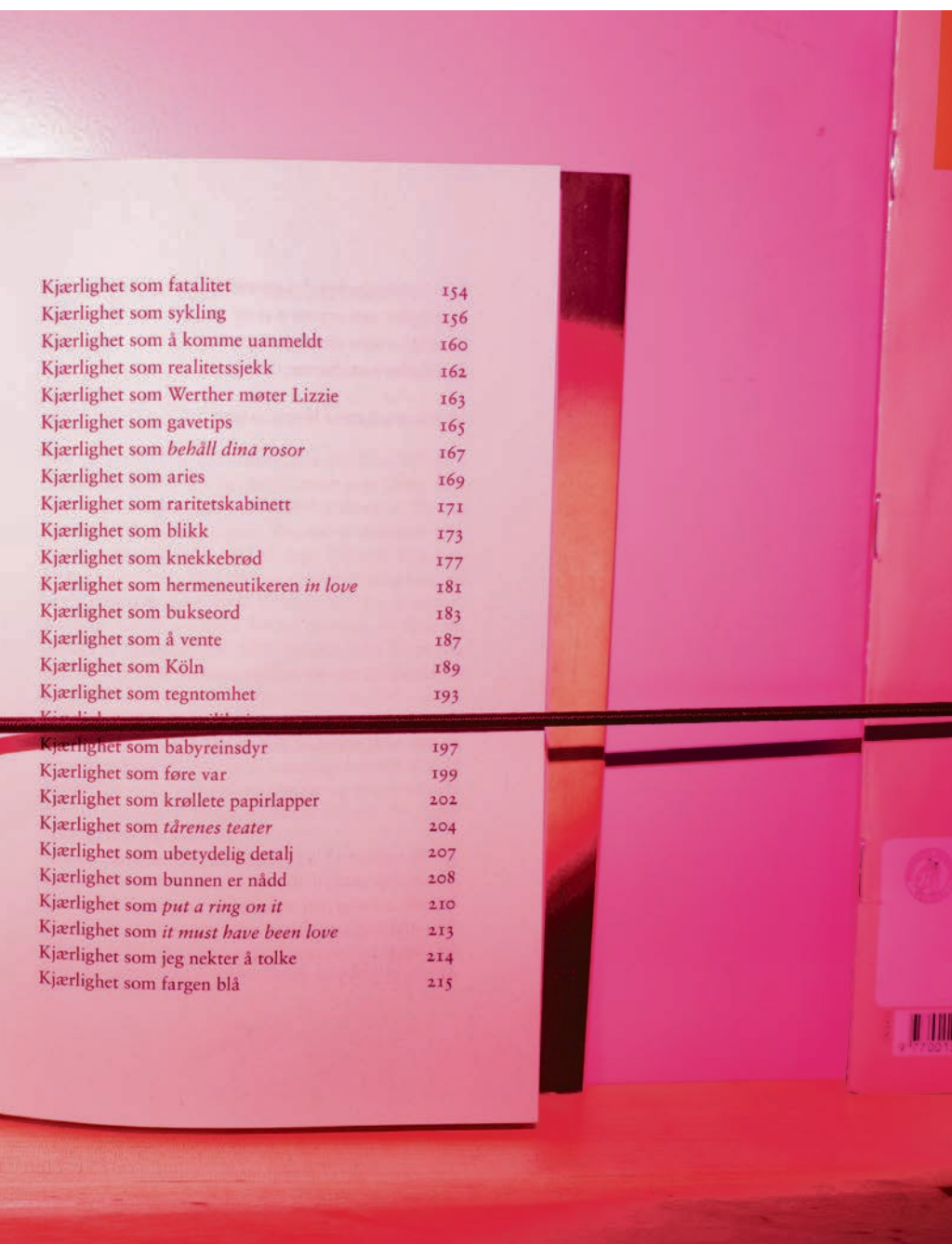
LITTERATURENS UDØDELIGHET: Selv statuene på universitetsbiblioteket kan sette pris på hermeneutisk høytlesning.

sjanger vil du plassere boken?

– Altså, dette er jo en roman, men innholdet kan jo også fremstå som en

form for akademisk selvhjelpsbok. Det skal være uklart for leseren hva som er romanen og hva som er håndboken,

ET MELLOM LINJENE

som hovedpersonen skriver, forteller Tandberg.

Hun har tatt utgangspunkt i egne opplevelser i boka, men fargelagt dem med «nevrotisme og krasshet».

– Hovedpersonen er mye mer påståelig og skarpere enn det jeg er, sier hun.

Man kan vel konkludere med at grunnlaget for boken, hermeneutikk og kjærlighet, er en metode som Tandberg selv er tilhenger av, men at formen og fortellingene er overdrevne og funksjonaliserte.

– Jeg siterer jo Gilles Deleuze (journ. anm: en fransk filosof) som mener at formelen for romantikk er å gjøre seg sensitiv for andres tegn, understreker hun.

Gina som anti-kapitalist

Tandbergs bok reflekterer en skeptisk holdning til kapitalismen, særlig dens påvirkning på relasjoner. Et samfunn som baserer seg på forventninger om grønnere gress anser hun ikke som optimalt for blomstrende romantikk. Samti-

dig er motsatsen, åpne, flytende forhold, heller ikke Tandbergs ideelle romantiske grobunn.

– Folk er veldig redde for å være ale-

Det er lurt å bli litt betatt av sine medstudenter, da blir det mye gøyere å dra på forelesning

Gina Tandberg

ne, vi er sosialisert til å hele tiden tenke tosomhet. I Norge er det forventninger om at man skal hoppe fra forhold til forhold, for så å finne en samboer, og få hund og barn. Det virker som at veldig få tør å gå utenom det.

Tandberg kommer med eksempler på Simone de Beauvoirs forfatterskap der budskapet ofte var at kvinner ikke skulle gifte seg. Hennes vinkling var at ekteskapet innskrenket friheten. Tandberg forteller at man ikke burde romantisere fortidens romanse fordi kvinner hadde få muligheter.

– Du beskriver den moderne forståelsen av ekteskapet som et paradoks: «Kan vi institusjonalisere lidenskapen i ekteskapet uten å drepe?». Hva mener du?

– Det blir på en måte et implisert nei, sier hun og legger til:

– Forelskelsen er jo dømt til å ikke vare, så i ekteskap har man en annen form for kjærlighet, mener Tandberg. Hennes syn på ekteskap er blandet. Foreldrene hennes er fortsatt gift, men blant venner har hun observert mange utroskap eller forsøk på å ivareta spen-

Innholdet i boken kan jo også fremstå som en form for akademisk selvhjelpsbok

Gina Tandberg

ningen ved å fjerne eksklusiviteten.

– Jeg bor i Berlin, og der er det mange åpne forhold, noe jeg ikke er den største tilhengeren av, sier Tandberg.

– Hva ville vært ditt idealsamfunn når det kommer til kjærligheten?

– Idealet hadde vært et samfunn der folk tør å elske litt mer på sin måte, svarer Tandberg. Hun har selv vært singel lenge, og funnet en måte å leve på som hun trives med.

Gina som professor i enkelttemnet «kjærlighet»

Tandberg har selv vært student, både i Norge og i Tyskland, og har vært foreleser i idéhistorie på Kulturakademiet i Berlin.

– Hvordan balanserte du studentlivet og kjærligheten? Sitter du igjen med noen erfaringer som kan komme dagens studenter til nytte?

– Det er lurt å bli litt betatt av sine medstudenter, for da blir det mye gøyere å dra på forelesning. En av karakterene i boken har jeg jo basert på en av mine medstudenter i Berlin. Han fikk meg alltid til å sitte på biblioteket, for han satt der hver dag, forteller Tandberg mens hun smiler ved minnet om bibliotekflørtten.

– Kjærlighet kan jo stå i veien for å studere også, man kan bli veldig opphengt i kjærlighetssorgen. Samtidig kan studiene fungere oppløftende i kjærlighetssorg, fordi man har noe å stå opp til

PÅ BIBLIOTEKET: Gina Tandberg titter i hyllene før det snakkes om livet og kjærligheten.

hver eneste dag, beretter Tandberg.

Universitas spør om hva hun ville undervist i dersom kjærlighet var et emne på universitetet.

– Jeg ville fokusert på at kjærligheten er et historisk fenomen, og at det derfor alltid er i endring, svarer hun. Igjen viser hun til litteraturen, og hvordan romantikken reflekteres i litteraturens samtid:

– Kjærlighet, ekteskap og sex har jo ikke alltid vært forbundet, så jeg ville sett på forholdet mellom dem gjennom historiske og litterære kontekster.

Gina som klisje

– Roland Barthes beskriver hvordan det mest frustrerende med forelskelse er å innse at du er som alle andre, sier Tandberg.

Hun mener de fleste kjenner seg igjen i forelskelsens banalitet, særlig i møte med en forelesningsflørt. Men i hermeneutikken – læren om fortolkning – finner hun en mulig utvei fra det klisjéfylte:

– Med et hermeneutisk blikk blir jo «kjærlighet ved første blikk» en ekte følelse, en hverdagslig klisje, sier hun. Når man er oppmerksom på de underliggende intensjonene i hvert blikk og hver interaksjon, ser man naturlig nok kjærlighet i mange første møter.

På spørsmål om hvilke romantiske klisjeer hun anser som minst realistiske, er Tandberg klar:

– Jeg tror ikke på «soulmates»-konseptet, sier hun og påpeker at lykkelig kjærlighet ofte blir for kjedelig for både litteraturen og underholdningsindustrien.

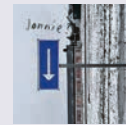
– Det er nærmest umulig å skrive om kjærlighet uten å ty til klisjeer.

Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41 11 08 90

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Oscar Grimstad, anmelderredaktør

Unge Obi, Lars Vaular – Hybris
Sterk tekst og sløy beat fra et nytt tilskudd til Oslo-rappen, Unge Obi.**Pachinko – moth jokes**
Bra! Veldig bra! Men ikke fantastisk bra.**Most likely Marlin – Scenarios / FOMO Jesus**
Mjuk og behagelig pop. Det kommer til å ordne seg, dette!**bob hund – Jonnie?**
Det er lenge siden nittitallet, men Sveriges desidert kuleste band leverer fortsatt.

Bok:

Takk, nå kan jeg endelig slutte å ha det gøy

Vi skal alle dø en dag – men alle andre dager skal vi være skuespillere i et nyliberalt konsumdrama.

Orakelet taler - sju livsråd mot livsrådForfatter: Liv Strömquist
Sjanger: Tegneserie
Forlag: Forlaget Manifest
Antall sider: 243

Hver mandag setter jeg av tid i kalenderen til det som skal være «gøy» – markert i gult, som et digitalt solskinn i en grå hverdag. Men når uken ebber ut og det gule feltet i kalenderen falmer til grått, kjenner jeg meg utmattet, og sliten. Som en av Liv Strömquists tegneseriefikurur synker jeg ned i en eksistensiell grubling: Må jeg virkelig gjøre dette på nytt neste uke?

I boken *Orakelet taler - sju livsråd mot livsråd* avdekker den svenske forfatteren og samfunnsdebattanten blant annet skammen mange kjenner på når de prøver å ha det gøy på kommando – og mislykkes. Med sine karakteristiske, tilsynelatende enkle streker og språk, gjør hun det umulig å overse hvordan vi alle er fanget i dette rælet. Det er som å få et nytt par briller – når du først ser det, kan du ikke se bort.

Gjennom sosiologen Edgar Cabanas' begrep «*modity*» avslører Strömquist hvordan våre usikkerheter rundt skjønnhet, lykke og fornøyelse blir gjort til handelsvarer. Plutselig ser du det: Den ene pilsen for mye på byen er ikke bare en svikt i selvkontrollen – det er din rolle som brikke i det nyliberalistiske maskineriet, i det Strömquist kaller «gøy-glad-pen-industrien».

Se på Instagram-storyene, både dine egne og andres – se for faen! Der ligger de, som perler på en snor: Den spontane lørdagsfrokosten, ettermiddagsløpeturen i sludd og slaps, og den kuraterte Morgenbladetkvissingen, der et nøye regissert hverdagskaos danner den perfekte bakgrunnen. Alt sammen er bare nye scener i «gøy-glad-pen-industriens» evige runddans, der Strömquist mener vi alle både er skuespillere og publikum i vårt eget forbrukerdrama.

Og nei, ingen slipper unna – ikke engang du med din demonstrative dumtelefon og velbrukte Dag Solstad-roman i innerlomma. I *Orakelet taler* avslører hun hvordan selv de som hever seg over Instagram-jaget bare har byttet scene: De spiller nå hovedrollen i et annet estetisk drama, der gøy, pen og glad fortsatt er obligatoriske øvelser – bare innpakket i en mer intellektuell innpakning.

På Youtube florerer «05:00 morgenrutine»-videoene, mens i avis-spaltene finner vi endeløse historier om selvoptimalisering: Asbjørn Slettemark for-

teller om sine frelsende løpevaner, kulturredaktør Bernhard Ellefsen grubler over sin Garmin-klokkes «*body battery*», og Marit Kolby fører et nær religiøst korstog mot ultraprosessert butikkbrot.

Men det stopper ikke ved fysisk selvoptimalisering. For ifølge Strömquist har nyliberalismen skapt et rom der en ikke kan sløse tid på noe som ikke er målbar. Har du ikke allerede en profil på Letterboxd, Goodreads eller Vivino? Døden ser deg likevel. Ingen mengde digital loggføring kan redde deg fra forgjengeligheten. Som Zygmunt Bauman sier via Strömquists tegneserieruter: «Å slåss mot døden er meningsløst, men kampen mot dødens årsaker blir forvandlet til meningen med livet». Det svenske orakelet oversetter dette treffende: døden har gått fra å være bøddel til å bli fangevokter.

I *Orakelet taler - sju livsråd mot livsråd* glir Strömquist elegant mellom filosofer, psykologer og andre intellektuelle stemmer. Gjennom tegneseriens fargerike twist-papir serverer hun heidundranes kritikk av vår gjennomsnittlige eksistens – en diagnose som treffer så hardt at den setter seg i kroppen. Med skarp penn avdekker hun vår tids absurde paradoks: Vi konstruerer først et sykere jeg, bare for å kunne «selvoptimalisere» oss til et friskere jeg. Kanskje er Strömquist utløpet som oppfordrer oss til å gjøre det helt utenkelige: Å gi faen i å være gøy, pen og glad. La oss heller kaste

FOTO: FORLAGET MANIFEST

oss hodestups ut i kjedsomheten, omfavne middelmådigheten og gi det stygge en real sjanse. For hvem vet – når vi endelig slutter å løpe som gale med 550 skritt under pulsklokkemålet klokka 23:56, er det kanskje da vi faktisk kan begynne å kose oss. På ordentlig.

Kristin Knutsen
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Lyrikk for alle vinder

Til tross for flere humoristiske, kontemplative og vakre nedslag, mangler diktene i *År og Dag* et tydeligere narrativ som kan binde dem sammen.

År og DagHva: Diktsamling
Forfatter: Joakim Kjørsvik
Forlag: Kolon
Antall sider: 526

I Joakim Kjørsviks haikudiktsamling *År og Dag* geleides leseren gjennom de fire årstidenes kretslop, fortalt gjennom små øyeblikksbilder som minner om fotografier. Under rammefortellingen om den ene måneden som avløser den neste, forteller diktene samtidig mye om byen, og ikke minst menneskene, som iblant kan skimtes forkledd som trær, dyr eller vind. Like ofte besjeler Kjørsvik naturen slik at den fremtrer i menneskelige termer. I dette skjæringspunktet mellom mennesket og deres

nærliggende natur skaper Kjørsvik noen litterære høydepunkter med vittige og vakre bilder. Samtidig går snedige ordspill og ironiske vendinger litt for ofte på bekostning av inderligheten, som med fordel kunne gitt leseren mer rom for ettertanke.

Dessverre springer *År og Dag* litt viljeløst i forskjellige retninger som gjør at det blir vanskelig å spore en oppbyggelig, narrativ ambisjon. Gjennom en femhundreders krattskog av lyrikk blir diktene derfor noen ganger stående litt vel platte. Det skal sies at det også er mye fint, blant annet i form av naturbesjeleringer som fremkaller barnets nysgjerrige og uskyldige blikk på verden. Da er det synd at de ofte drukner litt blant alle de løse trådene. En delvis tilbakevendende tematikk er desimering av naturområder, som når dikter-jeget returnerer til hjembyen Ålesund, hvor det viser seg at skogholtet der han vokste opp er asfaltet over. Likevel er dette så sporadisk utforsket at det ikke er nok til å rokke ved helheten. De mange avstikkerne og det fotografiske fokuset på de korte øyeblikkene kunne tjent godt på tydeligere, organiserende holdepunkter. Siste tredjedel

av samlingen, som befinner seg utenfor kalenderårsdiktene, er løst forbundet med det foregående. Kjørsvik legger her an en mer introspektiv tone i ymse dikt organisert under mellomtitler, deriblant «Glasset». Som tittelen antyder, handler diktene om en drankers tilbakefall til flaska. Dette er et av de svakere partiene, hvor det males et klisjéfullt bilde av en fordrunken poet som står i et edgy motsetningsforhold til den borgerlige orden, samtidig som han leser Brecht på trikken. «Bundet av normal- / kontrakten drikker jeg vin / en tidlig morgen». Eller: «Oktoberkveld / Rødvinsflekker i / boka om avhengighet». Sett bort ifra dette er barene, i både «Glasset» og «Lambertseter Kro», sentrum for åpningen av et metaforisk univers hvor barlivets fuktighet får flere lag: gatene blir elver, drankerne fisker og barene små akvarier. Sammen med påfallende livlige replikker fungerer metaforikken sående godt for å beskrive det lille økosystemet i utelivet.

Alt i alt rommer Kjørsviks haikumeoarer på sitt beste et skarpt blikk som tar øyeblikket på alvor, med refleksjoner omkring de forskjelligste ting et år kan romme – naturen, byen, menneskene, og ikke minst et akvariumsaktig liv i Oslos bruneste puber og avkroker. Til tross for en noe uklær visjon gjør diktene ofte mye på

FOTO: KOLON FORLAG

små flater, om både stort og smått. Slik sett fungerer *År og Dag* som et fint reisefølge gjennom uåret.

Jack Sødahl Moland
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Det er ingen skam å snu

Hvem: Ferske studenter Hva: Retrett til hjembygda Hvorfor: Hegel kommer

I skrivende stund er klokken 05.37 på morgenen, og natten har bydd på et negativt antall minutter med søvn. Jeg er nemlig ufrivillig oppmeldt i faget livets metode, og hittil har pensum lært meg at det ikke går an å hacke egen hjerne. Jeg prøvde faktisk dette først: Leste vekk konsentrasjonen, proppet i meg magnesium og paracet, før jeg skylte det hele ned med gin i håp om at husmorsråd skulle komme i siste unnsetning. Men verken rosa hester i bikini eller agurk ved nattbordet kunne slukke

en students tankevirr. I slike øyeblikk forbanner jeg min yngre utgave for å ha trådt foten inn på Blindern campus – nå er tannfeens nattevistitt byttet ut med skumle setninger fra Hegels systemprogram og Arki-medes' parallellbevegelsestese. Om du ennå er fersk her: Legg vekk Koselleck og Hegel. Det er en god sjelero-regel. Og revurder stillingen på Rema, slik resten av hjembygda har gjort. Det enkle er ofte det beste.

Therese Falkeid Butenschön, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Nyheiter før sengetid kan vere helseskadeleg

Hvem: Nyheitsinteresserte Hva: Deprimerande nyheiter Hvorfor: Får ikkje sove

Før eg gjekk til sengs, las eg alltid nyheitene. Det var ikkje bra for søvnen min. Eg trudde eg berre skulle skimme gjennom overskriftene, men plutsleg ligg eg der og les om at Donald Trump vil undertrykke endå ei minoritetsgruppe, eller at Elon Musk går rundt med Charlie Chaplin-bart. Eg rullar vidare, og brått er eg inne i eit kaninhøl av Maga-konspirasjonar, apokalyptiske klimanyheiter og uhorvelege prisar på ting eg faktisk treng. Før eg veit ordet av det, har klokka passert tre om natta, og eg er både for-

banna og fortvila. Folkehelseinstituttet seier at éin av tre studentar slit med søvnproblem. Det finst mange råd for betre søvn, men det viktigaste eg har funne ut, er dette: Ikkje les nyheiter før du skal sove. Verda kjem til å vere like elendig i morgon tidleg. Då kan du sjå på elendet med litt meir søvn i kroppen ... men Universitas kan du lese når som helst.

Nils Jakob Nydal, journalist i Universitas

Plate:

Fulltreffes fra Fucales

Med flere kritikerroste EP-er under beltet utgir nå Fucales sitt første album, *AIRHEAD*. Med dette fortsetter bandet å skille seg ut i landskapet av unge, norske, alternative artister.

AIRHEAD

Hvem: Fucales
Plateselskap: Eget Selskap/EDDA Music
Sjanger: Alternativ rock

ALBUMCOVER: FUCALES

Det er i utgangspunktet nærliggende å tenke seg *AIRHEAD* som alternativ rock, men Fucales er ikke et band som uten videre lar seg sette i bås. Det unge bergensbandet er ikke redd for å eksperimentere, samtidig som de fleste av sangene på albumet står i spagat mellom en kombinasjon av sjangre som indie, shoegaze, pop, støyrock, punkrock og jazz.

Strukturen i sangene er til tross for en viss utforsningsbarhet, samtidig karakterisert av mer enkle og melodiske vers, før lydbildet ekspanderes og blir hardere i refrengene. I tillegg synger Fucales'

tre vokalist (!) både på norsk og engelsk.

«Draumsand» er én av to sanger på norsk. Her får bandmedlemmenes bergensdialekt, norske uttrykk og fantasifulle språklige bilder skinne. Som tittelen henlyder er det noe drømmende ved denne låta, med blåsere som gir sangen et jazzete preg. Det at hele tre av fire bandmedlemmer bidrar på vokal skaper dynamikk i flere av sangene, og i albumet generelt. Det er tre distinkte stemmer, men samtidig er stemmebruken til alle tre preget av en slags ironisk resignasjon, som kontrasterer det sinte

i støyrock-elementene.

«Hot Girl Summer» er sangen som treffer meg minst på *AIRHEAD*, men den setter sitt preg på albumet ved å være det lengste sporet. Den har både lekenhet, mystikk og noe klagende ved seg på en punkrockete måte.

Det samme finner vi igjen i senere spor, som «You got ink». Denne skiller seg ut ved å ha en konkret tekst som er mulig å gripe tak i. For om det er noe jeg har å utsette på albumet er det at tekstene føles som et slags abstrakt påheng, framfor en naturlig del av sangene. Det gjør at jeg som lyt-

ter ikke tar helt innover meg hva Fucales synger om.

Dette skyldes delvis de store og varierte lydbildene som kjennetegner *AIRHEAD* gjennomgående. Alt fra synth, trompet, trommer, bass og elgitar krever mye oppmerksomhet, og det er kanskje ikke så farlig at tekstene ikke når meg. Bandets styrke ligger derimot i det stemningsbyggende. Som i «The New Way of Existing», med sitt insisterende uttrykk og repetitive, suggererende struktur. Eller min favoritt på albumet, den mer melodiske og varme, men likevel ambivalente «Golden Star». «Ibsen/Strapping in the Collar of my Neck» har på sin side en underfundig humor, illustrert med tekstlinjen: «I wish Ibsen could come/talk some sense into me». Spennet av stemninger og uttrykk gjør det lett å høre hele albumet gjennom - igjen og igjen. Samtidig ligger det en utfordring i at sangene ikke er renskårne, men prøver på så mye på én gang.

Fucales' energi er særegen og utforskende, men likevel et klassisk, ungt bergensbasert rockeband. Den vellykkede bredden i *AIRHEAD* viser at Fucales har full kontroll idet de sparker fra seg med både sjarm og selvsikkerhet.

Julia Bueso
anmeldelser@universitas.noKulturkalender
- Filmspesial
uke 7–97/2 & 21/2
Filmvisning:
Wild at Heart

David Lynch er død, og siggen har drept ham. Han var et bemerkelsesverdig menneske, og en sjeldent kompromissløs og ambisiøs filmregissør. På CV'en hans skjuler det seg en serie mer eller mindre glemte perler. Blant dem finner man den enormt kåte og fartsjagede *Wild at Heart*, som vises på Cinemateket tre ganger i februar. Ta gjerne med en venn eller kjæreste (men ikke mora di).

Hvor: Cinemateket

Når: Fredag 7. og 21. februar kl. 12

23/2 Førpremiere:
The Brutalist

Nominert i ti Oscar-kategorier, med et norsk manus og Adrien Brody i hovedrollen som krigsoverlevende arkitekt - det er mange grunner til å se *The Brutalist* på kino. Er du i tillegg svak for brutalisme som arkitekturstil, er det ikke noe å lure på engang. Riktignok varer den opp mot fire timer, men det skal du ikke tenke på. Du skal se god film, og du skal kose deg.

Hvor: Gimle Kino

Når: Søndag 23. februar kl. 13

20/2 Filmvisning:
Paddington 2

Ok, jeg vet hvordan det høres ut. Men *Paddington 2* er faktisk en av de beste filmene som er laget. Vakker, humanistisk og med en fornøyelig lang Wes Anderson-homage midtveis er det en uforglemmelig film. Det høres jo temmelig utroverdig ut, men jeg ville aldri dristet meg til å lure våre gode lesere. For hva med avslutningsscenen, når den lille, klumsete bjørnen redde fra en forferdelig død? Nei, nei, det er bare noe rusk i øyet. Det er du som griner!

Hvor: Cinemateket

Når: Torsdag 20. februar kl 12:30

Teater:

Et grensesprengende fuck you

En emotional rollercoaster av strobelys, technopauser, gamingkultur, memes og KI-sex på engelsk har kommet for å bli i Ivar Aaasens høyborg.

Det kunne ikke fungert bedre kunstnerisk.

Unlimited Void

Hvor: Det norske teatret
Regi: Tani Dibasey og Only Slime
Med: Tord Kinge, Mona Huang, Mohammed, Aden Ali, Claudia Cox, Tani Dibasey og Tobi Pfeil

FOTO: DET NORSKE TEATERET

Unlimited Void er på mange måter forestillingen for deg som hater teater. Når Det Norske Teatret har gitt skuespiller, regissør og scenekunstner Tani Dibasey helt frie tøyler til å fylle teaterets Scene 3 med en rekke produksjoner i 2025, er det helt klart med et mål om å fornye institusjonen fra innsiden og trekke et nytt publikum. På veien dit er det ikke få konvensjoner han bryter i den første forestillingen sammen med multikunstnerduoen Only Slime (Tobi Pfeil og Claudia Cox).

Kan KI få barn med et menneske? Publikum har knapt rukket å få en glowstick i hånda (til ovennevnte technopause) og finne setene sine før vi tas rett inn i *Unlimited Voids* futuristiske univers.

Her møter vi Tobi (spilt av Pfeil) og forloveden, en KI-figur ved navn Omaru-chan (styrt og spilt av Cox) som snakker om sitt fremtidige samliv, tilsynelatende helt ubekymret over det faktum at de bor i to forskjellige verdener.

Og her dukker et spørsmål opp som gjennomsyrrer hele forestillingen: Er livet på skjerm noe mindre virkelig enn mitt fysiske liv, når jeg ikke vet hvor virkelig mitt fysiske liv er?

For det er vanskelig å oppsummere forestillingens handling noe ytterligere. I stedet er det utforskningen av virkelighetens grenser som rammer inn hele forestillingen. At store deler av forestillingen er improvisert av det lille ensemblet på seks skuespillere, som alle opptrer under egne navn og bruker sitt eget språk fremfor et nynorsk manus, understreker dette.

Skuespillerne veksler mellom å spille mot, med, på, av og bak det store lerretet som står midt på scenen. Handlingen brytes opp av

filosofiske betraktninger der skuespillerne snakker med egne avatarer, musikk- og dansenummer, strobelys og monologer om utenforskap, og videoer smekkkfulle av referanser til anime, gaming, film- og internettkultur, som likevel refererer helt tilbake til Shakespeare.

Og nettopp her ligger genistrekken: Forestillingen har et enormt spenn i tematikk, referanser og uttrykk, uten at det oppleves som overdrevet eller kunstig. Dibasey mestrer påfallende godt å balansere en svært kunstnerisk og reflektert forestilling med en genuint underholdende forestilling.

På mange vis er *Unlimited Void* nettopp det tittelen lover: en omfavelse av det ubegripelige og uendelige intet som hører med å leve et semidigitalt liv, der publikum bombarderes med eksistensielle spørsmål om universets opprinnelse, kjærlighet, og identitet, iblandet musikkvideoer og en god dose absurd internetthumor. Det treffer rett i Gen Z-hjertet.

Idun Gabrielle Fougner-Økland
anmeldelser@universitas.no

SiOs nyeste meny: kulinarisk minimalisme eller svindel

I ukas utgave av Universitas kan vi melde om at Velferdstinget har et mål om å senke prisen på mat, og dermed kvaliteten i SiO-kantinene.

Ad Notam-redaksjonen har i den sammenheng møtt kantineansvarlig Gøran Ramsli for å få en eksklusiv gjennomgang av de nye rettene, som ikke er suppe og grøt.

– Vi har jobbet knallhardt med å skape en billig, kulinarisk opplevelse som utfordrer konvensjonene rundt måltider. Blant annet vil jeg anbefale neste semesters ASMR-måltid. En av våre ansatte hvisker «Mmm, dette var godt» inn i øret ditt, mens du sutter på solsikke-

kjerner.

Ramsli forteller at de har tatt inspirasjon fra kunstverdenen.

– Noe som kommer til å bli populær er nok retten «Postmoderne frokost». Det består av en enslig rosin servert med spisepinner. Og så har vi metafysisk middag, som eksisterer i teorien.

– Hva kommer til å bli studentfavoritten?

Det blir nok vann med karakter. Det er en kopp med luft, servert med overbevisende tone. Blant de ansatte har i alle fall den blitt en slager.

Av Avo Kardio

Ukas studentvin

LEKKER OG LESKENDE: Mens noen viner forblir rekvissitter på polets mange hyller, er det noen nesten alle har vært borti. Ukas studentvin, en økologisk oransjevin fra Østerrike, er en gjenganger hos flere av panelistene. Fra «Den er nice!» i det ene hjørnet av rommet, til «mmMMmm!» og «Mhmmmm!» fra det andre, er det enstemt at denne Weisse Blumen-vinen er veldig god. Vinen lukter litt aprikos, og smaker balansert søtt med en antydning til eplekart. Vinen kan minne om en klassisk spritz, og blir raskt stemplet som et knallkjøp.

Fargen til vinen minner også om de første solstrålene vi snart kan forvente treffe våre vinterbleke og iskalde kinn – og atter tine vårt håp om at sommerens varme igjen skal føre oss med nok styrke til å takle berg-og-dalbanen studentlivets tilværelse er. Skål!

Vinurderingsjuryens samråd med redaksjonen i Universitas.

Biokult Weisses Blumen 2021

Pris: 109,80 kroner

Land: Østerrike

Alkohol: 11,5 prosent

Freya Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Kan Casa Amor gjøre politiker stor?

I ukas utgave av Universitas kan du lese om Oddmund Hoel, avtroppende forsknings- og høyere utdanningsminister, som ikke ble særlig kjent blant studenter eller unge voksne. *Vi Spør*-redaksjonen lurte på om Norge skal la seg inspirere av den herlige supermakten i vest, og pushe ministerene inn i vulgære realityprogrammer? Kan det være en idé for statsråder å etablere seg gjennom programmer som Love Island? Vi tar hånd om saken og ringer til TV 2 for å finne svar.

[ring, ring, ring...]

– TV 2, heihei.

– Hei, jeg ringer fordi jeg synes det er synd at statsråder ikke har mer kjendisstatus. Jeg tror noen for eksempel kunne gjort en god profil i Love Island. Hva tror du?

– Eh ja, det var et godt spørsmål. Det kunne de nok, men det er jo et program de må melde seg på selv. Så litt usikker om noen av dem har så lyst til det.

– Tror du en ren ministersesong ville slått an blant Love Island-fansen?

– Nja..., vet ikke om blodfansen hadde likt det så godt. Men jeg sy-

nes det hørt seg goyt! Jeg hadde lett sett på det.

– Hvilken ministerpost er mest sexy? Intelligens og sånn er jo hot, da.

– Hm, det er jo smak og behag. Det spørs hva man liker, da.

– Men hva liker du?

– Jeg jobber bare for TV 2 kundservice...

– Hadde det vært kontroversielt om en minister vil tekstes på nynorsk?

– Nei, det hadde gått fint det tror jeg. Men det vet jeg ikke.

– Tror du han... eh... jeg mener en minister kunne ligget på TV?

– Hehe, det spørs. Jeg tror ingen av de ministerene vi har nå kunne gjort det.

– Det er jo vanligst med unge voksne i programmet, men ville det vært et problem hvis en deltaker var...la oss si for eksempel i 50-årene?

– Hm, det er jo opp til castingansvarlig det egentlig. Jeg vet ikke.

– Vil du vurdere din stilling som politisk castingansvarlig?

– Nei, eller hæ, det tror jeg ikke. – Bedre lykke neste gang! Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Da har Senterpartiet annonsert at de forlater regjeringen, og med det blir mange ministerposter byttet ut. Etter det gjennomføres, sitter vi igjen med to ministre, utenom statsministeren selv, som har sittet helt siden regjeringen ble formet. Nevn én av dem.
- Mandag morgen våknet vi opp til store fall på børsen. Hva tilskrives fallet?
- Trumps uttalelser som har gått igjen i de siste ukenes quizer, kan tolkes som amerikansk imperialisme. Hva er den velkjente frasen som oppmuntret til amerikansk ekspansjon i løpet av 1800-tallet ved å kalle dette for skjebnebestemt?
- En serie som utspiller seg på det samme kontinentet i det århundret er en forløperserie til Yellowstone, men hva heter den?
- Mens vi er inne på westernsjangeren kommer man ikke utenom Clint Eastwood. Han har blitt nominert til elleve Oscarstatuetter, vunnet fire av dem, men kun for to filmer. Nevn én av disse filmene.
- Tilbake til imperialisme: *Solens rike*, på engelsk

kalt *Empire of the Sun*, ble regissert av Steven Spielberg og gitt ut i 1987, men hva heter gutten som hovedrolledebuterte i filmen i en alder av kun 13 år?

- I 2010 regisserte Martin Scorsese første episode av en serie som, med Steve Buscemi i hovedrollen, over fem sesonger fortalte en historie om amerikansk kriminalitet under forbudstiden. Hva heter serien?
- Det osmanske, også kalt Det ottomanske riket, varte fra 1299 til 1922, men hva het sultanen som grunnla riket?
- Et annet rike, som kunne ha blitt kalt Det ottomanske, var et som hadde Otto den store som sin første keiser i 962. Hva heter riket som varte helt frem til 1806?
- Evil Empire* var et album gitt ut i 1996, som refererte til et uttrykk brukt av Ronald Reagan for å beskrive Sovjetunionen, men hvilket band ga ut dette albumet?
- «Empire State of Mind» ble gitt ut i 2009, men hvilke to artister fremførte den?
- Cowboy Carter* vant prisen for årets album ved

den nylige Grammyutdelingen. Hvem ga ut albumet?

- Ku brukes om hunddyr i flere grupper, men hvilke av disse brukes det ikke om: Hjørn, elg, elefant eller sel?
- Hva kalles den kjemiske prosessen hvor atomer gir fra seg elektroner?
- Hvilket tall er etter definisjonen pH-nøytralt?
- Hva er SI-enheten for kraft?
- ÅRSTALL: NRK tekst-TV blir etablert, Reagan kaller Sovjetunionen for ondskapens imperium, USA invaderer Grenada, Lech Wałęsa blir tildelt Nobels fredspris, Metallica gir ut sitt debutalbum *Kill 'Em All*, Marit Larsen blir født og Muddy Waters dør. Hvilket år er det snakk om?
- Arsenal og Martin Ødegaard tok nylig en stor skalp ved å slå Manchester City 5-1, i et derby som nå har fått navnet etter en kommentar som Erling Braut Haaland ga til Mikel Arteta ved returoppgjøret. Hva var denne kommentaren?
- Da var en ny verdensrekord på 10.000 skøyter satt med imponerende 12.15.69. Hva heter mannen som satt den?
- Sander Aae Skotheim satt også en rekord her om dagen, av den europeiske sorten, men i hvilken idrett?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmester i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Karanne Tung (Digitaliserings- og forvaltningssjef) og Jon-Ivar Nygård (Samferdselsminister). 2. Trumps straffefell mot kina. 3. Manifest destiny. 4. 1883. 5. Million Dollar Baby og Untergewen (Nådeløse menn). 6. Christian Bale. 7. Boardwalk Empire. 8. Osama bin Laden. 9. Det tyske romerske riket. 10. Rage Against the Machine. 11. Jay-Z og Alicia Keys. 12. Beyoncé. 13. Hjørn. 14. Oksidasjon. 15. 7. 16. Newton. 17. 1983. 18. Stay humble. 19. David Ghibto. 20. Sjukamp.

Rebus

HINT: «Hei februar» Send løsning universitasdesk@gmail.com FORRIGE LØSNING: «Grønland lever på kanten» Det klarte Sofia, Nikoline, Amo og Markus på idéhistorie, Master CHICS og Filip Larsen.